

ένοριακή

ΕΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ

"Έτος Ζ'
ΙΟΥΝΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2008
Άριθ. Φύλλου 72-74

ПЕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς	
01. 'Η πνευματική μας εύθυνη γιά τό κατάντημα τῆς Πα- τρίδος μας	(π. Β. Ε. Β.)	107
02. Τό... κυνήγι τῆς υψηλότερης και ἡ σοβαρότητα πού χά- σαμε	(Ν. Βολουδάκη)	112
03. Ψάχνοντας γιά τό “σωματίδιο τοῦ Θεοῦ”	(π. Π. Γρίβας)	114
04. 'Ανταπόκριση στά ἄρθρα μας «Τά Πολιτικά "Ορια τῆς 'Εκκλησίας»	(π. Β. Ε. Β.)	118
05. Οι Χριστιανοί τῶν διωγμῶν και οἱ «έλευθεροι» Χρι- στιανοί τοῦ σήμερα	(π. Γ. Χάας)	120
06. «"Ο,τι σπείρεις, θά θερίσεις» ᾖ πῶς διαμορφώνον- ται οἱ σχέσεις Γονέων και παιδιῶν (Μ. Διαμαντῆ)		125
07. Μάνς '68: Ψιμυθισμένη πραγματικότητα, ψιπακι- σμοί ἀκατάσχετοι και ψυχαναλυόμενα μειράκια		127
	(Βασ. Μακρής)	
08. 'Απαντήσεις σέ ἐρωτήματα γιά «Τά Πολιτικά ὄρια τῆς 'Εκκλησίας»	(π. Β. Ε. Β.)	129

еворгакъ ЕУЛОГІА

**ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ (Ι. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)
'Ασκληπιοῦ 38 - Αθήνα- Τ.Κ. 106 80
Τηλέφωνο:2103612449 - Fax: 2103627037
www.agiosnikolaosasklipiou.gr**

**‘Υπεύθυνος Συντάξεως:
π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ**

ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Έκδόσεις "ΥΠΑΚΟΗ"

• Ένω γιορτάζουμε τά 180 χρόνια άπό τόν Καποδίστρια

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΤΑΝΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΑΣ

Ο λόγος γιά τήν τεράστια πνευματική εύθύνη τοῦ κλήρου τῆς Έλλάδος ἀλλά καὶ δλων τῶν νεοελλήνων γιά τό πνευματικό καὶ ἡθικό κατάντημα τῆς πατρίδος μας καὶ γιά τίς ἀντίστοιχες δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις στόν διεθνῆ Ὁρθόδοξο Χριστιανικό χῶρο.

Εἶναι ὄλοφάνερο πιά, ὅτι ἐδῶ καὶ 180 χρόνια συντελοῦμε ὅλοι μας στό νά πληγῇ καίρια τό πνευματικό πρόσωπο τοῦ Έλληνισμοῦ, ἡ συνείδησή του, πού εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη πίστη καὶ ζωή.

Φέτος, 180 χρόνια ἀπό τήν ἀνάληψη τῆς διακυβερνήσεως τῆς πατρίδας μας ἀπό τόν μαρτυρικό Κυβερνήτη Ἰωάννη Καποδίστρια, πανελληνίως ἔορτάζοντες καὶ τιμῶντες τό γεγονός, ἔχουμε τήν εὔκαιρία νά συναισθανθοῦμε σάν Ἐθνος τό τί εἴχαμε καὶ τό τί χάσαμε στό πέρασμα δύο περίπου αἰώνων.

Εἶναι, ὅμως, δύσκολο τό ἐγχείρημά μας αὐτό, γιατί ἔχουμε σχεδόν ἐντελῶς ξεχάσει τό τί εἴχαμε, σέ ποιά πνευματική ἀτμόσφαιρα ζούσαμε, ποιῶν Πατέρων παιδιά εἴμαστε καὶ ποιά ἀνατροφή μᾶς εἴχαν δώσει. Καί πρέπει τώρα νά τά μάθουμε ὅλα, πάλι ἀπ' τήν ἀρχή. Γι' αὐτό, σήμερα περισσότερο παρά ποτέ εἶναι ἐπίκαιρος καὶ συγκλονιστικός ὁ ποιητικός λόγος: «Περασμένα μεγαλεῖα καὶ διηγώντάς τα νά κλαῖς»!

Τά πνευματικά μεγαλεῖα, ἡ ἀρχοντιά καὶ ἡ λεβεντιά τῆς Ὁρθόδοξης ψυχῆς τοῦ Έλληνα, ἔχουν πρό πολλοῦ προστεθεῖ στά ὑπό ἐξαφάνιση δῶρα τῆς Ζωῆς, καὶ ἐμεῖς -κλῆρος καὶ λαός- ἔχουμε στρέψει τήν προσοχή καὶ τήν φροντίδα μας μόνο στά ἄψυχα ὑπό ἐξαφάνιση εἴδη καὶ στήν προστασία μόνο τοῦ φυσικοῦ καὶ ὅχι τοῦ Πνευματικοῦ περιβάλλοντος.

Θεωροῦμε ἀπολύτως φυσικό νά ἀγωνισθοῦμε γιά τό φυσικό περιβάλλον, γιατί ἔχουμε ὅλοι παραδεχθεῖ ὅτι αὐτό τό περιβάλλον εἶναι τέλειο καὶ γι' αὐτό ἀναντικατάστατο, ἀλλά διαφωνοῦμε ριζικά ὡς πρός τό ποιό εἶναι τό τέλειο καί, συνεπῶς, ἀναντικατάστατο πνευματικό περιβάλλον, παρ' ὅτι οἱ αὐθαίρετες δοκιμές μας αὐτά τά τελευταῖα 180 χρόνια, μᾶς πηγαίνουν ἀπό τό κακό στό χειρότερο.

Γιά νά βοηθηθοῦμε στήν ἀφύπνισή μας, πρέπει νά ἐπιστρατεύσουμε τή λογική σκέψη μας καί νά ἀναλογισθοῦμε τό πῶς πορευθήκαμε 400 χρόνια, κάτω ἀπό τήν Τουρκική σκλαβιά καί νά συγκρίνουμε αὐτήν μας τήν πορεία μέ τά 180 χρόνια ἐλεύθερης ζωῆς, καί τότε, ἀσφαλῶς, θά δικαιώσουμε τόν Λουκᾶ Νοταρᾶ πού εἶπε προφητικά, πρό τῆς Ἀλώσεως τῆς Μεγάλης Πόλεώς μας: «Καλύτερα νά ἴδωμεν Τουρκικόν φακιόλιον εἰς τήν Πόλιν, παρά Τιάραν Λατινικήν!»

Κάτω ἀπό τό «Τουρκικόν φακιόλιον», ἐπί 400 χρόνια, παρά τίς κακουχίες καί τίς στερήσεις, τό Ἐθνος μας ὅχι μόνο δέν ἔχασε τήν ἰδιοπροσωπία του, ἀλλά βαθειά χωμένο στήν ἀγκαλιά τῆς Εκκλησίας του βρῆκε τήν θαλπωρή, τήν προστασία καί τήν γαλακτοροφία του, καί ἔτσι, μπόρεσε νά ἀντέξῃ, νά ἴσορροπήσῃ, νά πολλαπλασιασθῇ καί νά ἀναδείξῃ ἀπογόνους μέ ἔντονη τήν Ὁρθόδοξη προγονική σφραγίδα, ἄξιους συνεχιστές τῶν «Ἀποστολικῶν Παραδόσεων», τέκνα ὑπακοῆς στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, τέκνα Ζωῆς καί Ἐλευθερίας.

Κάτω ἀπό τόν Τουρκικό ζυγό, τό Ἐθνος μας, δέν ἔχασε ποτέ τήν αἴσθηση ὅτι αὐτό εἶναι ὁ κληρονόμος τῆς μεγάλης καί Ἀγίας Αὔτοκρατορίας καί ὅτι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτό εἶναι ὁ βάρβαρος λαός, τόν ὅποιο χρησιμοποίησε ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ γιά νά τό παιδαγωγήσῃ, ὥστε νά καταστῇ καί πάλι ἄξιο τῆς ἐλευθερίας του. Μέ τήν ταπείνωση τοῦ παιδαγωγουμένου ἀπό γένος ἀντίθεο, τό Ἐθνος μας, συντετριμένο γιά τίς ἀμαρτίες του ἀλλά καί ἀρρηκτα ἔξαρτημένο ἀπό τόν Θεό, μετενόησε, ὧρίμασε ψυχικά καί πνευματικά, καί ἀποτίναξε τόν ζυγό τῆς δουλείας.

Οἱ πολιτικοί πειραματισμοί πρό τῆς Ἀλώσεως, ὁ πειρασμός τῶν Ἀρχόντων νά ἐμπιστεύονται τούς Δυτικούς σάν ἀδελφούς, γιά τήν ἀπόκρουση τῶν βαρβάρων, καί ὅχι τόν Θεό τῶν Πατέρων τους, ἀλλά καί τά τραγικά ἀποτελέσματα, ἔκαναν τό Ἐθνος μας νά κοιτάξῃ βαθειά μέσα του καί νά βεβαιωθῇ ὅτι τοῦ συνέβη, ὅτι ἀκριβῶς συνέβαινε μέ τούς Ἰσραηλῖτες, ὁσάκις αὐτοί ἐγκατέλειπαν τήν Πηγή τοῦ «Ὕδατος τῆς Ζωῆς» καί προτιμοῦσαν τά «συντετριμένα πηγάδια». Ὁσάκις, ἐγκατέλειπαν τόν Θεό καί Πατέρα τους καί στηρίζοντο στά ἄρματα καί στούς ἵππους, δηλαδή, σέ κάθε ἐπίγεια δύναμη.

Μετά τήν ἀπελευθέρωσή του τό Ἐθνος μας εἶχε στήν πλειοψηφία του συνειδητοποιήσει ὅτι τά παθήματα τῶν 400 χρόνων τοῦ ξαναζωντάνεψαν τήν Ἀγία Γραφή καί τοῦ ἐπιβεβαίωσαν ὅτι εἶναι μέν «φοιβερόν τό ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος», ἀλλά καί ὅτι «Ζεῖ Κύριος ὁ Θεός» καί «πατάσσει πάντα τά βάρβαρα ἔθνη, τά τούς πολέμους θέλοντα!»

"Ετσι, εύθυς άμεσως ἐπέλεξε Κυβερνήτη του τόν Ἰωάννη Καποδίστρια, ἄνθρωπο πλήρη πίστεως στόν Θεό, αὐτοθυσίας καὶ ἀγάπης πρός τούς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς καὶ ὁμοεθνεῖς του καὶ εὔεργέτη ἔχθρῶν καὶ φίλων.

Τό "Εθνος μας εἶχε γιὰ ἄλλη μιά φορά πικρή ἐμπειρία ἀπό τὴν λειτουργία τῶν πνευματικῶν νόμων καὶ γι' αὐτό, ὁ νέος Κυβερνήτης, πρίν προχωρήσῃ στήν ἐκτέλεση ὅποιουδήποτε ἔργου -παρ' ὅτι ὀλόκληρη ἡ Ἑλλάδα εἶχε μείνει μόνο στάχτες- προέταξε τὴν ἔδραιωση τῆς Ὀρθοδόξου Ἑκκλησίας καὶ τὴν πνευματική θωράκιση τοῦ λαοῦ.

Ο Καποδίστριας εἶχε πολύ νωρίς ἄλλα καὶ πολύ βαθειά κατανοήσει τὴν ἀνάγκη νά περιφρουρηθῇ πνευματικά ὁ λαός ἀπό κάθε ἐπίδραση μή Ὀρθοδόξων Ἐθνῶν, ὥστε πρό τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, πολύ πρίν γίνη Κυβερνήτης, θέλησε νά ἐπαναφέρῃ τή χρήση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης στήν ἐπίσημη διεθνῆ ἀλληλογραφία μεταξύ ὁμοθνῶν ἀξιωματούχων καὶ κληρικῶν, κάτι πού εἶχε καταργηθεῖ λόγω τῆς ξενομανίας τῶν τότε Ἑλλήνων λογίων, οἱ ὅποιοι θεωροῦσαν ἀναξιοπρεπή γι' αὐτούς τήν γλῶσσα τοῦ σκλαβωμένου γένους τους.

"Ομως ἡ γλῶσσα, καὶ ἴδαιτέρως ἡ Θεοδόχος Ἑλληνική γλῶσσα, ὅχι μόνο ἐκφράζει ἄλλα καὶ διατηρεῖ τό ἥθος τοῦ λαοῦ καὶ ἐμποδίζει τίς βλαπτικές ἐπιδράσεις, κυρίως στίς πνευματικά εύπαθεῖς τάξεις τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτό, ὁ Καποδίστριας, τό ἔτος 1811, ἔγραψε ἀπό τήν Ἀγία Πετρούπολη στόν Μητροπολίτη Οὐγγροβλαχίας Ἰγνάτιο:

«Πανιερώτατε Δέσποτα! "Ἄσ παύσον ἡ ἀνταπόκρισίς μας εἰς τὸν Γαλλικὸν διάλεκτον. Καιρός μετανοίας ἔλθεν. Αὐτῷ δέν θέλει ἀληθεύσει, οὕτε ὀφελήσει ἐάν πατριωτικός τις νόμος δέν τὸν ἐπικυρώσῃ. Ἰδού Πανιερώτατε ἡ δέοσίς μου. Προστάξατε ὡς νομοθέτης "ὅστις γραικός πρός γραικόν γράψει εἰς διάλεκτον ἀλλογενῶν, κηρύππεται ἀλλογενής..."»

Ο Καποδίστριας ἦταν βαθύτατος γνώστης τῆς ἱστορίας τοῦ γένους μας καὶ εἶχε ἐπισημάνει τήν ἀπό αἰώνων ἐπιδίωξη τῆς Δύσεως νά ἀφαιρέσῃ ἀπό τήν ψυχή τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τήν Ὀρθόδοξη πίστη, πού εἶναι καὶ ἡ πραγματική παρουσία τοῦ Θεοῦ στούς ἀνθρώπους.

Αὐτό τό μεθόδευε ἡ Δύση, μέ τό νά ἐνισχύη κάθε προσπάθεια ὅποιουδήποτε λαοῦ ἐπεδίωκε νά ἔξαθλιώσῃ οἰκονομικά τήν Ἑλλάδα, γιατί μέ τήν οἰκονομική ἔξαθλιώση ὑποβαθμίζεται τό ἐπίπεδο τοῦ λαοῦ, ξεπέφτει ἡ Ἐθνική του Παιδεία καὶ δημιουργοῦνται οἱ κατάλληλες συνθῆκες γιά νά γίνη βορά στίς διαθέσεις τῶν οἰκονομικά ἰσχυρῶν.

‘Η Δύση, μέ τόν διπλό της ὑπουργό ρόλο —ἀρχικά τοῦ ἡθικοῦ αὐτουργοῦ τῆς ἐξαθλιώσεως καί ἐν συνεχείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ χορηγοῦ τῆς Ἑλλάδος— πάμπολλες φορές ἔγινε τό ἀφεντικό τῆς πατρίδος μας, ἀφοῦ μέ τό πρόσχημα καί τήν ἐξουσία τοῦ χορηγοῦ-εὑεργέτη ἀναλαμβάνει ἐξ ὀλοκλήρου νά καθορίζῃ τό περιεχόμενο τῆς παιδείας τοῦ λαοῦ μας, νά ἄλλοιώνει τή γλῶσσα, μέ τήν ἐνίσχυση τῆς γλώσσας τοῦ χορηγοῦ, μέ ἀποτέλεσμα, νά κατεργάζεται σταδιακά τόν ἀφελληνισμό καί τόν ἀποχριστιανισμό τῆς μαρτυρικῆς μας πατρίδος.

Πρέπει κανείς νά είναι πνευματικά τυφλός γιά νά μήν διακρίνη τήν ἀβυσσαλέα διαφορά τοῦ ἡθους καί τοῦ πατριωτισμοῦ τοῦ Καποδίστρια ἀπό τούς μετέπειτα πολιτικούς, οί δοποῖ, παρά τά ἀπειρα ἀνοσιούργηματα τῶν ζένων Δυνάμεων εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος –καί τίς ἀπροκάλυπτες δηλώσεις τοῦ ‘Υπουργοῦ ’Εξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ., τό ἔτος 1974, ὅτι πρέπει νά πληγῇ ὁ ἀπρόβλεπτος ’Ελληνικός λαός στή θρησκεία καί στίς παραδόσεις του, γιά νά πάψῃ νά ἀντιδρᾶ στά Βαλκάνια καί νά δημιουργῇ προσκόμματα– δέν ἐννοοῦν νά καταλάβουν τόν διπλό ὑπουργό ρόλο τῆς Δύσεως ἢ ἔχουν ταυτίσει τίς ἐπιδιώξεις τους μέ τίς ἐπιδιώξεις τῶν Δυτικῶν καί ἔχουν ἀπεμπολήσει ὅτιδήποτε ἀποτελεῖ τήν ἰδιοπροσωπία τοῦ Ἐθνους μας.

’Αποδεικτικό τῆς ὀξυδερκείας τοῦ Καποδίστρια ἀλλά καί τῆς βαθυτάτης εύαισθησίας του, στό νά μή χαθῆ τό παραμικρό ἀπό τά ίερά καί πολύτιμα τοῦ Γένους μας, είναι καί τό ‘Υπόμνημά του πρός τό Λόρδο Κάστελρη, ‘Υπουργό ’Εξωτερικῶν τῆς ’Αγγλίας, πού τοῦ ἔστειλε στό Συνέδριο τοῦ Παρισιοῦ, τό 1815. Παραθέτουμε χαρακτηριστικά ἀποσπάσματα, πού μᾶς δίνουν τήν εύκαιρία νά θαυμάσουμε τήν παρρησία του, τήν ἀκεραιότητά του καί τό χριστιανικό ἥθος του:

‘... Ἡ Ἔνετική Πολιτεία ἐκυβέρνα τάς Ιονίους Νήσους μέ τό σύστημα τῆς διαφθορᾶς. Οἱ ἀντιπρόσωποι ἐκλέγοντο ἐκ τῆς κλάσεως τῶν εὐγενῶν ἀρχόντων, ἥτις ἦτο ἡ εύκαταφρονεστέρα, ἀμαθεστέρα καί ἡ μᾶλλον διεφθαρμένη δι’ ἀνηθικότητα καί ἐλεεινότητα. Ἡ δύναμις ταύτης τῆς Κυβερνήσεως ὑφίστατο εἰς τήν ἐπίβουλον τέχνην τοῦ νά ὑποθάλπη τάς προδήψεις τῆς εὐγενείας καί νά βάλῃ αὐτάς εἰς ἀνίταξιν πρός τάς ἀξιώσεις τῆς δευτέρας κλάσεως καί τά νόμημα δικαιώματα τοῦ λαοῦ... Ἡ πολιτεία τῆς Ἔνετίας ἐφοβεῖτο τό ἔξοχον τῆς φυσικῆς μεγαλοφυΐας τοῦ ’Ελληνος καί ἐπροσπάθει νά τό καταβάλῃ μέ τήν ἀμάθειαν. Ἡ Ενετική Γερουσία ούδέποτε συνεχώρησεν νά συστήθωσι σχολεῖα δημόσια εἰς ταύτας τάς νήσους. Μόνο εἰς τήν πρωτεύουσαν καί τό Πανε-

**πιστήμιον Παταβίου οί ίθαγενεῖς τῶν Ἐπανησίων ἔπρεπε νά πορευθῶσιν
ὅπως ἐκπαιδευθοῦν»**

Δυστυχῶς, τό ἔργο τοῦ Καποδίστρια δολοφονήθηκε τό 1831, ὅταν Ἐλληνες πολιτικοί, ούσιαστικά πράκτορες τῶν ξένων Δυνάμεων, πῆραν ἐντολή ἀπό τό ἔξωτερικό νά δολοφονήσουν τόν Κυβερνήτη, πού σφράγισε τήν Νεοελληνική Πολιτεία μέ τό «**διά τοῦ Σταυροῦ Πολίτευμα**». Αύτός καί μόνο αὐτός ἦταν ὁ λόγος πού δολοφονήθηκε ὁ Καποδίστριας! Κανένας ἄλλος! Ἀπό τότε οί ξένοι ἔλαβαν τά μέτρα τους καί ἔβαλαν τά δυνατά τους, ὥστε ποτέ μέχρι σήμερα, σ' ἔνα τόσο βαθύτατα θρησκευόμενο λαό, σάν τόν Ἐλληνικό, νά μήν κυβερνήσῃ ἀνθρωπος πού νά ἐκφράζῃ τόν λαό αὐτό στά βαθύτερα πιστεύω του.

Τό γεγονός αὐτό τό παρατρέχουμε. Μᾶς ἀφήνει ἀσυγκίνητους. Δέν διερωτώμεθα, γιατί οί παραμικρές, ἄλλοπρόσαλλες καί πολλές φορές ἐπικίνδυνες πολιτικές ὁμάδες κάνουν αἰσθητή τήν παρουσία τους καί δημιουργοῦν τήν ἐντύπωση πώς ἐκφράζουν ἔνα μεγάλο πλῆθος, ἐνῶ οί βαθύτατα θρησκευόμενοι, οί ἀγωνιστές, μέ τά στίγματα τῶν πολέμων καί τοῦ ἡρωϊσμοῦ τους στά σώματά τους ἔχουν καταθέσει τά πνευματικά ὅπλα καί περιμένουν... καί περιμένουν... «ἰδεῖν τό τέλος» τῆς Ἐλλάδος!

Ἡ πνευματική κατάπτωση τῆς Ἐλλάδος ἔχει ἐπηρεάσει ἀρνητικά τόν «σύμπαντα κόσμον» καί ἰδιαιτέρως τίς Ὁρθόδοξες χῶρες καί τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ὅλης τῆς ὑφηλίου, οί όποιες καί αὐτές ἐκφυλίζονται πνευματικά. Γι' αὐτό ἡ εύθυνη μας, καί ἴδιας ἡμῶν τῶν κληρικῶν, εἶναι μεγάλη. Πάφαμε νά προβάλλουμε ὅποιαδήποτε ἀντίσταση, σάν νά ἔχη πάθει καίρια βλάβη τό πνευματικό ἀνοσοποιητικό μας σύστημα. Καί τήν πάθησή μας αὐτή, τήν ὀνομάζουμε Ὁρθόδοξη πνευματικότητα! Ὁραία πνευματικότητα ἀλήθεια! Νά τήν χαιρόμαστε! Ἀφοῦ διαβάζουμε τά πολιτικά κείμενα τοῦ Καποδίστρια καί δέν τά νοιώθουμε σάν πνευματικά κείμενα, εἶναι νά ντρεπόμαστε.

Ἐνας πολιτικός Κυβερνήτης νά ἐνδιαφέρεται σάν Ἐπίσκοπος γιά τήν ἐν Χριστῷ πνευματικότητα τοῦ λαοῦ μας, σάν Ποιμένας τοῦ λαοῦ μας, καί ἐμεῖς, οί Ποιμένες τοῦ λαοῦ, νά ἀδιαφοροῦμε γιά τήν πνευματικά ἀπάνθρωπη καθημερινή ζωή τῶν ἀνθρώπων καί νά τήν ἐπιδεινώνουμε μιλώντας καί κάνοντας συνεχῶς κοσμικά πράγματα, πού τά βαπτίζουμε πνευματικές ἐνασχολήσεις «μέ τά τοῦ Οἴκου μας»(!). Θεωροῦμε ἀπολύτως συμβατά μέ τόν σκοπό τῆς Ἐκκλησίας τό νά εὔλογοῦμε ἐπίσημα καί πανηγυρικά ὁμάδες ποδοσφαίρου καί μπάσκετ καί τραγουδίστριες τῆς EUROVISION, ἐνῶ τό νά εὔλογήσου-

ΤΟ... ΚΥΝΗΓΙ ΤΗΣ ΝΥΦΙΤΣΑΣ ΚΑΙ Η ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΧΑΣΑΜΕ

Eγινε όλοσέλιδο ἄρθρο στό περιοδικό τοῦ σαββατοκύριακου μιᾶς ήμερήσιας ἐφημερίδας μεγάλης κυκλοφορίας. “Ἐνα ἀπ’ τά Σάββατα τοῦ Μαΐου, ἦταν ἡ παγκόσμια ἡμέρα Tai Chi! Τί εἶναι αὐτό; Εἶναι, λέει, κινεζική πολεμική τέχνη ἡ ὁποία, μέ τή ἀνάμιξη τῆς ιατρικῆς, ἔξελίχθηκε σέ διαχείριση ἐνέργειας ἀνάμεσα στό γιν καὶ τό yang, δηλ. τό καλό καὶ τό κακό! Καί τώρα, οἱ «μαθητές» του, κάνουν χορευτικές κινήσεις –ἀπελπιστικά ἀργές– καὶ προσπαθοῦν νά βροῦν τήν ἐλεύθερη ροή τῆς ἐνέργειας, γιά νά βροῦν ἔτοι τήν εὔεξία, τή γαλήνη καὶ τή διαύγεια πνεύματος!

Πεντακόσιοι τέτοιοι «μαθητές» συγκεντρώθηκαν ἐκεῖνο τό Σάββατο στό Ζάππειο, γιά νά τά βροῦν δλ’ αὐτά. Καί, μέ τό χτύπημα ἐνός γκόνγκ, ἀρχισαν νά κουνάνε ἀργά τά χέρια τους τεντωμένα μπροστά, γιατί, αὐτό, λέει, εἶναι ἡ ἐπίθεση τῆς νυφίτσας(!), ἡ ὁποία ὑπνωτίζει τό θῦμα τῆς καὶ τό ἀδρανοποιεῖ, προτοῦ τοῦ ἐπιτεθεῖ. Κι οἱ πεντακόσιοι μαθητές –ἀπό 18 συλλόγους τῆς Ἀθήνας– «ὑπνώτισαν» ἐκεῖνο τό ἀπόγευμα τούς θεατές, πού παρακολουθοῦσαν, λέει, ἐκστατικοί, ἀμίλητοι καὶ ἀκίνητοι τήν «τελετουργία»! καὶ ἐντυπωσιάστηκαν, λέει, ἀπό τήν ἡρεμία καὶ τή συγκέντρωση τῶν «μαθητῶν», οἱ ὁποῖοι, μάλιστα, ἀγνοοῦσαν τούς πάντες τριγύρω τους, καὶ κρατοῦσαν τό βλέμμα στραμμένο

με πιστούς ἀνθρώπους γιά νά δημιουργήσουν μιά νέα πολιτική πνευματική παρεμβολή, μέσα στό σημερινό πολιτικό χάος τῆς πατρίδας μας, τό θεωροῦμε ἐσχάτη ἐκκοσμίκευση τῆς Ἐκκλησίας! Ὁ τῆς πνευματικῆς μας διακρίσεως τό μέγεθος!

Ἄντι νά συνεγείρουμε τούς νέους, πού ζοῦνε μέσα στήν Ἐκκλησία τήν ἐνοριακή ζωή, παρωτρύνοντάς τους νά ἀναλάβουν τά ἡνία τῆς πολιτικῆς ζωῆς, δίνοντάς καὶ πάλι ζωή στά κείμενα καὶ στήν ίστοριά τῶν Πατέρων μας, ἐμεῖς τά θεωροῦμε ἀνεδαφικά καὶ χαμογελᾶμε εἰρωνικά μέ τά κείμενα καὶ τίς ἐπιδιώξεις τοῦ Καποδίστρια!

΄Αλλά καὶ ὁ Καποδίστριας, γιά νά θυμηθοῦμε τόν Λορεντζάτο, «χαμογελάει μέ τό χαμόγελό μας»!...

π. Β.Ε.Β.

στόν έσωτερικό έαυτό τους. Αύτό μπορῶ νά τό ἐπιβεβαιώσω κι ἐγώ, ἀπ' τή φωτογραφία πού εῖδα, ἡ ὁποία ἔδειχνε καμμιά δεκαπενταριά ἀνθρώπους μέ μισόκλειστα μάτια καί, τόσο «έσωτερικό» βλέμμα, ὥστε τό ἔνα τους μάτι ἦταν στραμμένο πρός τό ἄλλο. Βέβαια, δέν τό λέω καί σίγουρα. Τό ύπερθεσα ὅτι αύτό ἦταν τό «έσωτερικό» βλέμμα, γιατί, τί στό καλό, δέν μπορεῖ νά ἔτυχαν κι οί δεκαπέντε τῆς φωτογραφίας ἀλλήθωροι!...

Τέλος πάντων, ὁ ἀθρογράφος, πάντως ἐντυπωσιάστηκε, λέει, ἀπό «τήν ἀλλαγή τοῦ ἐνεργειακοῦ πεδίου» καί οἱ θεατές φρόντισαν, μέχρι τό τέλος νά κρατοῦν καί τήν ἀναπνοή τους, γιά νά μήν ταράξουν τήν ἥρεμία τῆς... νυφίτσας καί δέν ύπνωτίσει καλά τό θῦμα της!!!

Καί τώρα, πεῖτε μέ κακεντρεχῆ, ἀλλά θά ἥθελα νά «ρίξω τήν ἰδέα»: Νά σκορπίσουμε πέντε-έξη τέτοιους τά Κυριακάτικα πρωϊνά στίς ἐκκλησίες μας, μήπως καί ύπνωτίσουν τό ἐκκλησίασμα νά σταθεῖ ἀκίνητο, νά μαζέψει τά παιδιά του, πού τρέχουν καί ούρλιάζουν ἀνενόχλιτα, νά κλείσει τά κινητά του, πού χτυποῦν λές κι ο κόσμος θά χαθεῖ ἄν γιά μιά ὥρα δέν μπορεῖ κανείς νά τούς βρεῖ στό τηλέφωνο! Μπορεῖ καί νά πείσουν –τίς κυρίες κυρίως– νά στρέφουν τό ἔνα τους μάτι πρός τό ἄλλο, ἀντί νά στρέφουν καί τά δυό σέ κάθε καινούρια γυναίκα πού προχωρεῖ στό διάδρομο καί νά τήν περιεργάζονται ἀπό πάνω μέχρι κάτω.

Ίσως, ἔτσι, πεισθεῖ τό ἐκκλησίασμα ὅτι εἶναι τελετουργία αύτό πού γίνεται μέσα στό Ναό, κι ὅχι λαϊκό πανηγύρι! Ίσως ἔτσι προσπαθήσουν νά «πάρουν εἰδηση» καί τήν «ἀλλαγή τοῦ ἐνεργειακοῦ πεδίου», πού συντελεῖται, ὅσο ἐμεῖς ἀναισθήτως ὄχλαγωγοῦμε. Μήπως ἔτσι ξυπνήσουμε ἀπ' τήν ἀποχαύνωσή μας καί συνειδητοποιήσουμε ὅτι, τά χάλια μας ξεχείλισαν τόσο, ὥστε, πιά, χάσαμε καί τήν αἴσθηση τοῦ γελοίου!

Σέ ποιό σημεῖο τῆς ιστορικῆς διαδρομῆς μας χάσαμε ἀκόμη καί τά στοιχειώδη χαρακτηριστικά τῆς φυλῆς μας; Πότε ἔγινε αύτή ἡ ἐφιαλτική μετάλλαξη; Τί σχόλια θά ἔκαναν γιά μᾶς οἱ «δεισιδαιμονέστεροι» πρόγονοι, ἐκεῖνοι πού δέν ἀρκοῦνταν στούς θεούς τους, ἀλλά ἔψαχναν κάτι περισσότερο, κάτι παραπάνω, γιατί εἶχαν νοῦ, φιλοσοφία καί αἴσθηση τῆς ἀξιοπρέπειας, μ' ὅλα τους τά ἐλαττώματα. Ἀκόμα κι οἱ θεοί τους, ἦταν ἀνθρωποι. Μέ ὅλα τά πάθη τά ἀνθρώπινα, ἀλλά ΑΝΘΡΩΠΟΙ. Πού ἀγαποῦσαν καί μισοῦσαν καί θύμωναν καί ζητοῦσαν δικαιοσύνη καί ἀπέδιδαν δικαιοσύνη καί τιμωρία σέ κάθε βδέλυγμα. Δέν ἦταν οὕτε νυφίτσες οὕτε λιοντάρια, οὕτε γαϊδούρια,

ΨΑΧΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ “ΣΩΜΑΤΙΔΙΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ”

Mάς τράβηξε τήν προσοχή ή είδηση πού διαβάσαμε πρόσφατα στόν τύπο ότι τό ερχόμενο καλοκαίρι θά γίνει ένα πολύ σημαντικό έπι-στημονικό πείραμα. Συγκεκριμένα έδω καί λίγα χρόνια έχει κατασκευαστεῖ στά σύνορα Γαλλίας καί Ἐλβετίας ένα τεράστιο κυκλικό τοῦνελ μήκους 27 χιλιομέτρων. Μέσα σ' αύτό, σέ βάθος 100 μέτρων κάτω ἀπό τό ἐδαφος συναρμολογήθηκε καί τοποθετήθηκε τό μεγαλύτερο καί πιό πολύπλοκο έπιστημονικό ὄργανο πού έχει κατασκευαστεῖ ποτέ στόν κόσμο καί λέγεται: “Μεγάλος Ἐπιταχυντής Ἀδρονίων”. Ἀποτελεῖται ἀπό 6 τεράστιους ἀνιχνευτές ένας ἀπό τούς ὅποιους ὀνομάζεται Atlas καί είναι ὁ μεγαλύτερος ἀνιχνευτής τοῦ κόσμου στό εἶδος του, μέ μῆκος 46 μέτρα καί ὕψος 25 μέτρα. Ἐνας ἄλλος ἀνιχνευτής, ὁ CMS, είναι βαρύτερος ἀπό τόν Atlas κατά 5,5 τόνους περίπου καί θεωρεῖται τό βαρύτερο ὄργανο μέτρησης στήν ίστορία τῆς ἀνθρω-

ούτε ἀγελάδες, ούτε γάτες, ούτε σκύλοι.

Κι ὅταν ἥρθαν οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι καί τούς ἔδειξαν τόν Ἀνθρωπο, τότε κατάλαβαν ότι Αὐτός ἦταν Ἐκεῖνος, πού ἐπόθησε ἡ ψυχή τους. Αὐτόν ἔψαχναν μέσα στά ἀνθρώπινα πρότυπα πού τά θεωροῦσαν μέχρι τότε θεούς. Καί ἀφησαν τούς ἀνθρώπους γιά τόν Ἀνθρωπο. Καί ἀφήσαν τούς θεούς γιά τό Θεό. Γιά Ἐκεῖνον τόν Θεό καί Ἀνθρωπο πού ζητοῦσε ἡ ψυχή τους, ἀκόμη καί τότε πού δέν Τόν γνώριζαν.

Τί πάθαμε ἐμείς τώρα; Πῶς ἀφήσαμε Αὐτόν, πού ὑπῆρξε ἡ Ἁγάπη κι ἡ Ζωή κι ἡ Γενναιότητα κι ἡ Δόξα κι ἡ Χαρά καί τό Καύχημα τῶν πατέρων μας καί καταντήσαμε νά παριστάνουμε τίς νυφίτσες καί τά ζῶα; Πῶς ἀρνηθήκαμε τή Χάρη καί τήν εὐλογία Του καί ψάχνουμε τή ροή τῆς ἐνέργειας καί τά πράσινα ἄλογα; Πῶς, ἀπό σοφοί γίναμε ἄφρονες; Ἀπό ἔξυπνοι, βλάκες; Ἀπό ἐρευνητικοί καί σώφρονες, ἀφελεῖς καί εύπιστοι σέ κάθε ἀρρωστημένη βλακεία; Ἀπό ἀξιοπρεπεῖς καί περήφανοι ἀνθρωποι, γελοῖοι, πού έχουμε τόν ἔξευτελισμό μας σάν καύχημα;

Πατέρες καί ἀδελφοί, «ἀνάγκη ἐκ τοῦ ὑπνου ἐγερθῆναι». Ἀλλιώς, κάποια μέρα θά ξυπνήσουμε καί θά είναι πιά ἀργά.

Νινέττα Βολουδάκη

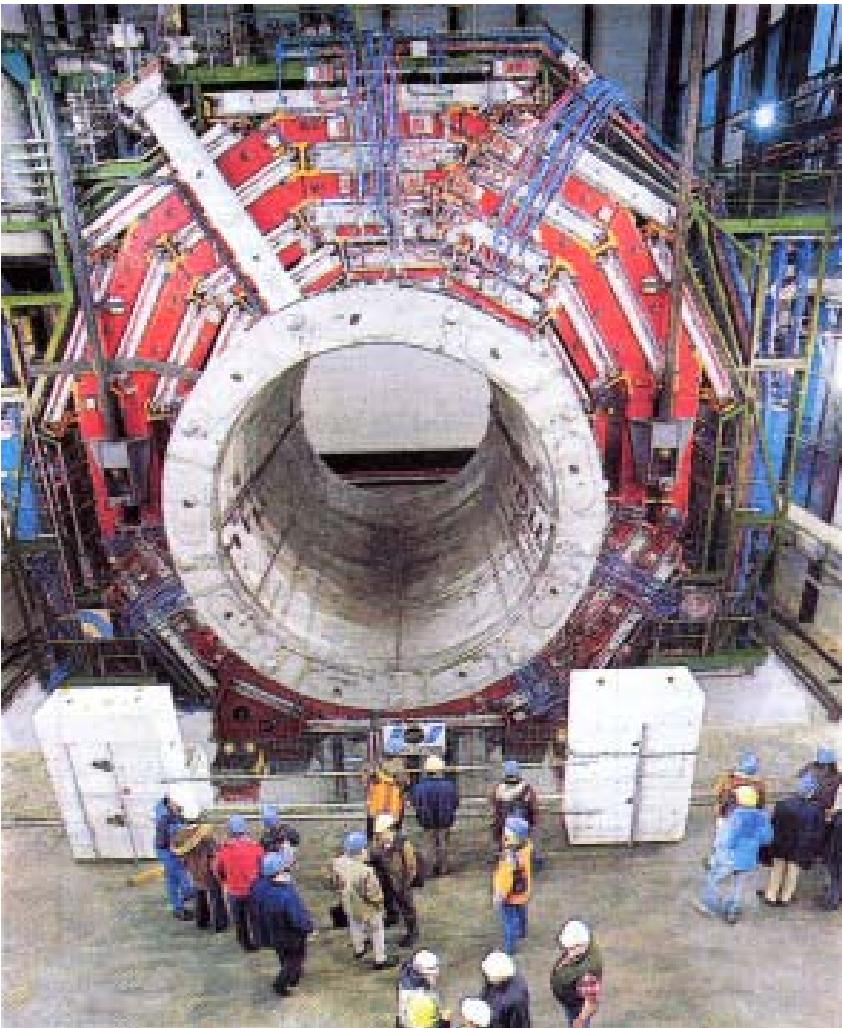
Ο βρετανός κοληγός Πίτερ Χίγκς επισκέπτεται τον Μεγάλο Επιταχυντή Αδρονίων δηλώνοντας πως πάντα του όποιο σύντομα οι επιστήμονες θα εντοπίσουν το μαυροπράσινο σωματίδιο («σωματίδιο του Θεου») που θα εξηγήσει την γένεση της ύλης στη μάζα. Το σωματίδιο έλαβε το όνομα του βρετανού επιστήμονα, αφού ήπων ο πρώτος που μίλησε γι' αυτό.

πότητας. Τό συνολικό βάρος του ἐπιταχυντή ἀγγίζει τούς 9.000 τόνους καί τό κεντρικό κομμάτι του περιέχει περισσότερο σίδηρο ἀπό ὅσο χρειάστηκε γιά νά κατασκευαστεῖ ὁ Πύργος τοῦ "Αἴφελ (βλέπε ἔφημ. ΤΑ ΝΕΑ, 20-4-2008, σελ.77)!

Τό τελευταίο διάστημα δεκάδες χιλιάδες ἄνθρωποι ἐπισκέφθηκαν τόν' Ἐπιταχυντή γιά νά δοῦν ἀπό κοντά τό μοναδικό αὐτό ἔργο. Σύμφωνα μέ τά στοιχεία πού ἔδωσαν οἱ ὑπεύθυνοι, μέσα σέ διάστημα τριῶν ἡμερῶν ἐπισκέφθηκαν τόν' Ἐπιταχυντή περισσότεροι ἀπό 60.000 ἄνθρωποι (βλέπε ἔφ. "ΤΟ BHMA", 9-4-2008, σελ. A9).

Ποιός εἶναι ὅμως ὁ σκοπός τῆς τεράστιας αὐτῆς κατασκευῆς; Ἀποστολή τοῦ Ἐπιταχυντῆ Αδρονίων εἶναι νά προκαλέσει τήν σύγκρουση σωματιδίων, μέ ταχύτητα, πού πλησιάζει πολύ κοντά στήν ταχύτητα τοῦ φωτός. Ἀπό τήν σύγκρουση αὐτή θά παραχθεῖ ἀσύλληπτη ποσότητα ἐνέργειας, πού θά δώσει τήν εύκαιρία στούς ἐπιστήμονες νά μεταφερθοῦν πίσω στά πρῶτα μικροδευτερόλεπτα μετά τήν Μεγάλη Ἐκρηξη (Μπίγκ Μπάνγκ) σάν μία μηχανή τοῦ χρόνου. Μέ ἄλλα λόγια πιστεύουν ὅτι χάρη στόν' Ἐπιταχυντή θά ἀναδημιουργήσουν τίς συνθῆκες, πού ἐπικρατοῦσαν ἀμέσως μετά τήν Μεγάλη Ἐκρηξη καί θά δοῦν ἐπιτέλους τί ἀκριβῶς συνέβη τήν στιγμή πού γεννήθηκε τό Σύμπαν. Περιμένουν μάλιστα ὅτι μετά ἀπό αὐτή τήν Ἐκρηξη, θά ἐντοπίσουν τό μποζόνιο Χίγκς, ἔνα σωματίδιο, τό ὅποιο ἀποκαλοῦν "σωματίδιο τοῦ Θεοῦ", καί θεωρεῖται ὅτι εἶναι ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς σωματιδιακῆς Φυσικῆς.

Σύμφωνα μέ τήν θεωρία τῶν ἐρευνητῶν ἐμφανίζεται μόνο σέ ἐξαιρετικά ὑψηλές ἐνέργειες σάν αὐτές πού παρήχθησαν ἀμέσως μετά τήν Μεγάλη Ἐ-

Μεγάλου Έπιταχυντή θά άρχίσουν μέσα στό καλοκαίρι. Άμεσως μετά θά ά-παγορευτεῖ ή είσοδος στό κοινό. Μόνο τεχνικοί καί έπιστημονες θά έπιτρέπεται νά έχουν πρόσβαση στήν σήραγγα λόγω τής ραδιενέργειας πού θά άπελευθερώνεται στά πειράματα.

Στίς έρευνες άπασχολήθηκαν περίπου 6.500 έπιστημονες άπό 80 χωρες, σχεδόν οι μισοί έρευνητές Σωματιδιακῆς Φυσικῆς πού ύπαρχουν σέ ὅλο τόν κόσμο. Τό κόστος κατασκευῆς τοῦ Έπιταχυντῆ φθάνει τά 5,4 δισ. εὐρώ, ένω μόνο ό λογαριασμός τοῦ ρεύματος θά φθάνει τά 20 έκατ. εὐρώ έτησίως.

Παρενέργειες θά ύπάρξουν άπό τό πείραμα; Όρισμένοι έπιστημονες ά- παντοῦν ότι δέν άποκλείεται νά δημιουργηθεῖ μία μαύρη τρύπα, ή όποια θά είναι άκινδυνη καί δέν θά έχει καμία άπολύτως έπιπτωση στά Έλβετικά λιβάδια ή στόν πλανήτη, θά άποτελέσει ομως σίγουρα ένα καταπληκτικό γεγονός.

Μετά άπό ὅλα αύτά τά έντυπωσιακά πού διαβάζουμε καί μαθαίνουμε,

κρηξη. Μέχρι στιγμῆς τό μποζόνιο Χίγκς είναι τό μόνο άπό τά σωματίδια πού έξακολουθεῖ νά διαφεύγει άπό τά ὄργανα παρατηρήσεως τῶν έρευνητῶν. Τά άποτελέσματα τοῦ πειράματος αὐτοῦ θεωροῦνται ότι θά εἰ-ναι σημαντικό-τερα άπό τήν προσελήνωση τοῦ διαστημοπλοίου «Απόλλων» στή Σελήνη.

Οί πρωτες δοκιμές τοῦ

πέρα ἀπό τὸν θαυμασμό μας γιά τὸ μέγεθος τοῦ ἐγχειρήματος, ἀναπόφευκτα μᾶς δημιουργοῦνται καὶ κάποια ἐρωτήματα. Ὁπως γιά παράδειγμα:

α) Πῶς παίρνουμε σάν ἐπιστημονικό δεδομένο τὴν δημιουργία τοῦ κόσμου μας μετά ἀπό μία ἔκρηξη, τὴν στιγμή πού ἡ ἀποψη αὐτή ἀποτελεῖ μία θεωρία καὶ σέ καμιά περίπτωση ἐπιστημονική ἀλήθεια; Καὶ τὸ ἀκόμη χειρότερο: Πιστεύουμε ὅτι θά γίνουμε καὶ παρατηρητές τῆς ὑλῆς ἀμέσως μετά τὴν ὑποτιθέμενη ἔκρηξη ὡσάν νά εἴμαστε παρόντες τὴν ὥρα τῆς Δημιουργίας. Μήπως εἶναι λίγο τραβηγμένο ὅλο αὐτό τὸ σενάριο;

β) Πῶς εἴμαστε σίγουροι ὅτι δέν θά ὑπάρξουν δυσάρεστες ἐπιπλοκές ἀπό τὸ πείραμα αὐτό καὶ ὅτι ἡ μόνη πιθανή ἐπιπλοκή θά εἶναι ἡ δημιουργία μιᾶς μικρῆς μαύρης τρύπας; Δέν ἔχουμε παραδείγματα ἀπό τὸ παρελθόν, πού ἐπιστημονικές ἔρευνες κατέληξαν σέ ἀποτελέσματα πού ξέφυγαν ἀπό τὸν ἔλεγχό μας καὶ κάποιοι τά χρησιμοποίησαν γιά κακό;

γ) Μήπως ἔχουμε φθάσει στά ὅρια τῆς ἀλαζονείας πιστεύοντας ὅτι μποροῦμε νά ἐπαναλάβουμε αὐτά πού ὁ Θεός δημιούργησε μέ τὸν Λόγο Του καὶ Τὴν Πανσοφία Του; Οἱ συνέπειες τῶν ἔργων μας καὶ τῶν ἀνακαλύψεών μας δημιούργησαν τὴν τρύπα τοῦ ὄζοντος στὸν οὐρανό καὶ τώρα θά ἀνοίξουμε καὶ μία μαύρη τρύπα στά ἔγκατα τῆς γῆς;

δ) Τελικά τί θέλουμε νά ἀποδείξουμε; Ὁτι ὑπάρχει τὸ “σωματίδιο τοῦ Θεοῦ” καὶ τὸ ἐντοπίσαμε; Ἡ ὅτι ἀφοῦ μποροῦμε νά ἐπαναλάβουμε τὴν Μεγάλη Ἐκρηξη, αὐτό σημαίνει ὅτι δέν ὑπάρχει Θεός Δημιουργός καὶ ὅσα διαβάζουμε στὴν Γένεση γιά τὴν δημιουργία τοῦ κόσμου εἶναι μῦθος; Μήπως αὐτά πού φανταζόμαστε καὶ παρουσιάζουμε εἶναι περισσότερα ἀπό ὅσα γνωρίζουμε καὶ μποροῦμε νά μάθουμε;

Φυσικά δέν θέλουμε καὶ δέν μποροῦμε νά ἀνακόψουμε τὴν ἐξέλιξη τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν ἔρευνά της. Αὐτή εἶναι βέβαιον ὅτι θά προχωρήσει. Ἐνα μᾶς ἐνδιαφέρει. Αὐτά πού κάνουμε, νά τά κάνουμε μέ σεβασμό στὸν ἄνθρωπο καὶ στὴν κτίση καὶ μέ τὴν αἰσθηση ὅτι πάντα βρισκόμαστε κάτω ἀπό τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος “τά πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησεν”.

Καὶ μακάρι τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον πού δείχνουμε γιά νά ἀνακαλύψουμε καὶ τά πιό μικρά σωματίδια τῆς ὑλῆς νά το εἴχαμε καὶ γιά τὴν ἔρευνα τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς μας. Ἐκεῖ γίνονται οἱ πιό ἰσχυρές ἐκρήξεις καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουν οἱ πιό μεγάλες μαύρες τρύπες, πού πρέπει νά κλείσουμε. Ψάχνουμε γιά τὸ “σωματίδιο τοῦ Θεοῦ” ἀλλά πολλές φορές ἀγνοοῦμε καὶ προσπερνοῦμε τὸν ἴδιο τὸν Θεό, ἀλλά καὶ τὸν ἑαυτό μας.

π. Πασχάλης Γρίβας

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΑ ΑΡΩΡΑ ΜΑΣ «ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

Τά ᾱρθρα τοῦ περιοδικοῦ μας, πού δημιούργησαν τίς προϋποθέσεις γιά τήν ἐκδήλωση τοῦ Πολεμικοῦ Μουσείου, μαζί μέ τήν ἐπιστολή τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρώην Ὑδρας κ. Ἰεροθέου, ἀνατυπώθηκαν σέ ἔνα τεῦχος, μέ τίτλο «Τά Πολιτικά ὅρια τῆς Ἐκκλησίας», καί ἐστάλησαν σέ ὄλους τούς Σεβ. Μητροπολίτες τῆς Ἑλλάδος ἀλλά καί σέ ὅλα τά Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα.

Κατωτέρω παραθέτουμε ἐνδεικτικά τίς πρῶτες ἀπαντήσεις, πού ἐλάβαμε:

«Ἐλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Τῷ Αἰδεσιμολογιωτάτῳ Πρωτοπρεσβυτέρῳ
π. Βασίλειῳ Βολουδάκῃ, υἱῷ ἐν Χριστῷ ἀγαπητῷ.....

Μετά Πατρικῆς ἀγάπης ἐκομισάμεθα τό προφρόνως ἀποσταλέν ‘Ημῖν πόνημα τῆς ὑμετέρας Αἰδεσιμολογιότητος, ὑπό τόν τίτλον «Τά Πολιτικά ὅρια τῆς Ἐκκλησίας», τό ὁποῖον μετ’ ἐνδιαφέροντος διεξελθόντες, ἀπεθησαυρίσαμεν εἰς τήν Πατριαρχικήν ἡμῶν Βιβλιοθήκην.

Εὐχαριστοῦντες οὖν αὐτῇ ἐπί τῇ εὐγενεῖ ἀποστολῇ ταύτῃ, συγχαίρομεν αὐτῇ ἀπό καρδίας, ἐπί τῇ πνευματικῇ δημιουργίᾳ ταύτῃ, διά τῆς ὁποίας διατρανοῦται ἡ ὁρθή θέσις, περὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τόν πνευματικόν καταρτισμόν καί τήν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν τοῦ ποιμνίου Αὐτῆς καί τήν παράλληλον ἀποφυγήν τῆς ἀναπτύξεως κοσμικῶν θεμάτων καί θεωριῶν κατά τήν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου Αὐτῆς.

Ἐφ’ οἷς ἐπικαλούμενοι ἐπ’ αὐτήν δαψιλῆ τήν χάριν καί τήν εὐλογίαν τοῦ Παναγίου καί Ζωοδόχου Τάφου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, καταστέφομεν αὐτήν ταῖς Πατρικαῖς ‘Ημῶν εὐχαῖς καί Πατριαρχικαῖς εὐλογίαις καί διατελοῦμεν. Ἐν τῇ Ἀγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, βῃ’ Ἀπριλίου β’.

Διάπυρος πρός Κύριον Εὐχέτης
‘Ο Ιεροσολύμων ΘΕΟΦΙΛΟΣ Γ’

**επίσκοπος βελεστίνοι
δαμασκηνος
πρωτοσυγκελλος
ιερας αρχιεπισκοπης αθηνων**

‘Αγαπητέ μου π. Βασίλειε,
Ἐπί τῇ κλητῇ καί ἀγίᾳ Ἡμέρᾳ τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἀγάπῃ ὑποβάλλω σέ Σᾶς,

τούς οίκείους καὶ τούς συνεργάτας Σας Πασχαλίους εὐχάς, γηθοσύνως προσφεγγόμενος πᾶσιν Ὅμιν, τὸ ἡδύμολον Χριστός Ἄνεστη καὶ δεόμενος ὅπως ὁ Νικητής τοῦ θανάτου ἀξιοῖ Ὅμᾶς, ἵνα ἐπὶ ἔτη πολλά, ἐν ὑγείᾳ κατ' ἄμφω καὶ εἰρήνῃ, ἔορτάζετε τὴν Ἀγίαν ταύτην καὶ λαμπροφόρον ἡμέραν, κηρύσσετε Χριστόν Ἀναστάτα ἐν δυνάμει πολλῇ καὶ εὔχεσθε ὑπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων.

Θερμῶς εὐχαριστῶ διά τὴν «Ἐνοριακήν Εὐλογίαν», πολύ ἀξιόλογην ἐργασίαν καὶ διά τὰ «Πολιτικά ὅρια τῆς Ἐκκλησίας» μέ τὴν σπουδαίαν καὶ μόνην ὀρθήν ἀποφιν.

Ἐπί τούτοις καὶ πάλιν εὐχόμενος ἀσπάζομαι ἐν Χριστῷ Ἀναστάτι καὶ διατελῶ

Μετά τῆς ἐν Κυρίῳ Τιμῆς καὶ Ἀγάπης

‘Ο Βελεστίνου Δαμασκηνός

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἀγαπητέ π. Βασίλειε,

Συγχαίρω καὶ εὐχαριστῶ γιά τό φ. 70-71, Ἀπρίλιος-Μάϊος 2008, τοῦ δελτίου τῆς ἐνορίας Σας «Ἐνοριακή Εὐλογία». Όλα ώραία καὶ ἐπαινετά καὶ ζηλωτά. Καὶ ίδιως ἡ εὐλογία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Παρουσιάζονται θέσεις ἥρεμες-όδηγητικές. Εὐχαριστῶ καὶ γιά τό φυλλάδιο, «Τά Πολιτικά Ὁρια τῆς Ἐκκλησίας». Ὁρθά τό τονίζετε ὅτι εἶναι πνευματικά, καὶ γι' αὐτό κατανοοῦνται μόνο πνευματικά καὶ μόνο ἀπό ὅντως πνευματικούς ἀνθρώπους, πού μέσα τους ἡ ἔχει σβήσει τό πνεῦμα τό φιλόϋλο ἡ ύπαρχει ἔνα ἄλλο πού φωνάζει μέν, ἄλλα ὀδηγεῖ σέ σβήσιμο τοῦ «ἔγώ». Καὶ γιά νά τό εἰπω λιγάκι ἀστεῖα: Ἀστα, μέ τόν Χριστό δέν βρίσκεις ἄκρη, ὅταν ζητάει νά Τόν μιμούμαστε καὶ στήν ταπείνωση καὶ στήν διακονία!...

Μέ βαθειά ἐκτίμηση, πολλή ἀγάπη ἐν Χριστῷ καὶ ἀδελφικό ἐν Κυρίῳ ἀσπασμό καὶ εὐχές

‘Ο Νικοπόλεως Μελέτιος

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Πολυτίμητε Ἀδελφέ,

Ἐλαβον μετά χαρᾶς τό προφρόνως ἀποσταλέν μοι ύμέτερον σύγγραμμα «Τά Πολιτικά Ὁρια τῆς Ἐκκλησίας» καὶ ἐκφράζω Ὅμιν τάς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας καὶ τάς συγχαρητηρίους μου προσρήσεις.

Εὐχόμενος, ὅπως ἡ Χάρις τοῦ Δωρεοδότου Κυρίου φωτίζῃ, ἀγιάζῃ, ἐπί ἔτη πλεῖστα, τήν ύμετέραν διακονίαν,

διατελῶ

Μετ' εὐχῶν διαπύρων

‘Ο Πειραιῶς Σεραφείμ

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ ΚΑΙ ΟΙ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ» ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Ολο τὸ χρονικὸ διάστημα τὸ ὅποιο διανύουμε, ἀπὸ τὸ Πάσχα μέχρι τὴν Πεντηκοστή, ἡ Ἐκκλησία μας ἐπέλεξε ἀναγνώσματα ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Ἐπὸ αὐτὰ τὰ ἀναγνώσματα ἀντλοῦμε πολλὲς πληροφορίες γιὰ τὴν κοινωνία τῶν πρώτων Χριστιανῶν, γιὰ τὴ δομὴ τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καθὼς καὶ γιὰ τὸν ρυθμὸ ἔξαπλωσεώς της: «Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἥσαν ὀμοθυμαδὸν ἄπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ’ ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. Μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν» (ε, 12-14).

Βλέποντες οἱ Ἰουδαῖοι πόσοι ἐκ τοῦ λαοῦ ἀκολούθησαν τοὺς Ἅγιους Ἀποστόλους ἥθελαν νὰ τοὺς καταδικάσουν. Στὸ συνέδριο τους ὅμως μῆλησε ὁ Γαμαλιὴλ «Φαρισαῖος νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ» καὶ προειδοποίησε τοὺς Ἰουδαίους νὰ μὴν προκαλέσουν τὴν ὄργῃ τοῦ λαοῦ: «Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἔασατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ἡ ἔξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἡ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται. Εἴ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστιν, οὐ δυνάμεθα καταλῦσαι αὐτό, μῆ ποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε».

Ἐπίσης καὶ ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Πέτρος στὴν Α' Καθολικὴ Ἐπιστολὴ του συμβουλεύει τοὺς πιστούς πῶς πρέπει νὰ φέρονται γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ τελικὰ ἡ ἀλήθεια: «Οἴ ποτε οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ, οἱ οὐκ ἡλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθε τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπεύσαντες δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς» (β', 10-12).

Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο διαδόθηκε ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία σὲ ὅλα τὰ μῆκη καὶ πλάτη τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ ἔγινε γνωστή, ἀκριβῶς λόγῳ τοῦ τρόπου ζωῆς τῶν πιστῶν. Ἐτσι, ἀπὸ μιὰ ἐλάχιστη μειονότητα ἔγιναν σύντομα ἔνας ὑπολογίσιμος πληθυσμὸς στὴν Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐπέφερε θετικὲς καὶ ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις. Ναὶ μὲν ἀναγνώρισαν οἱ ἄρχοντες τὴν τιμιότητα καὶ δικαιοσύνη τῶν Χριστια-

νῶν, καὶ γι' αὐτὸ τοὺς ἐμπιστεύονταν καὶ ὑψηλὰ ἀξιώματα στὸ στράτευμα καὶ στὴ διοίκηση, σὲ πολλὰ μέρη τοὺς ἀπάλλαξαν ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ σὲ εἰδωλολατρικὲς θυσίες καὶ τοὺς ἐπέτρεψαν νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸ Θεό.

Ἄπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν αὐτοκρατόρων Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ σταμάτησαν οἱ συστηματικὸι διωγμοὶ τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι πλέον εἶχαν μόνο τοπικὸν χαρακτῆρα. Τότε κτίσθηκαν καὶ οἱ πρῶτοι Χριστιανικὸι ναοί, δηποτε, γιὰ παράδειγμα, στὴ Νικομήδεια, στὸ κέντρο τῆς πόλεως. Ἀλλὰ δὲν ἔλειπαν καὶ τὰ προβλήματα καὶ οἱ ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις στὰ μάτια τῶν εἰδωλολατρῶν δύνασταις στὶς σχέσεις εἰδωλολατρῶν κυρίων μὲ τοὺς Χριστιανοὺς σκλάβους λόγῳ τῆς συμμετοχῆς τῶν δευτέρων στὶς λατρευτικὲς συνάζεις τῶν Κυριακῶν, τῆς ἀποφυγῆς τῆς αἰμομειξίας, πού θεωρεῖτο νόμιμη στὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορία, ἡ ἐπιμονὴ τῶν χηρῶν νὰ μὴν ζαναπαντρευτοῦν, ἡ ἀπαγόρευση διαζυγίου ἢ καὶ ἡ ἐπιλογὴ τῆς παρθενίας, ἡ ἀποφυγὴ ἐκ μέρους τῶν Χριστιανῶν τῆς καταναλώσεως εἰδωλοθύτων κρεάτων, κ.ἄ.

Αὕτη τὴ στάση τῶν Χριστιανῶν τὴν αἰσθάνονταν πολλοὶ ὡς προκλητική, καὶ σὲ περιπτώσεις οἰκονομικῶν κρίσεων ἐπιδημιῶν ἢ φυσικῶν καταστροφῶν οἱ ἀρχὲς στρέφονταν ἐναντίον τους καὶ τοὺς ὑποχρέωνταν νά συμμετάσχουν στὶς εἰδωλολατρικὲς θυσίες γιὰ ἔξευμενισμὸ τῶν θεῶν τους, π.χ. τὸ 250-251 ὑπὸ αὐτοκράτορος Δεκίου καὶ τὸ 257-258 ὑπὸ Βαλεριανοῦ.

Ο Βαλεριανὸς ἀπευθύνθηκε πρῶτα μόνο στὸν Ἱερὸν κλῆρο, ἀπὸ τὸν δόποιο ζῆτησε νὰ θυσιάσῃ στοὺς θεοὺς ἀντιπροσωπευτικὰ γιὰ δλους τοὺς Χριστιανούς. Κατόπιν τῆς ἀρνήσεως τοῦ κλήρου ἀκολούθησαν ἐκ μέρους τοῦ αὐτοκράτορος ἀναγκαστικὰ μέτρα ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν, δύνασταις συγκεντρώσεων, δήμευση ἐκκλησιῶν καὶ κοιμητηρίων καὶ ἔξορίες κληρικῶν, καὶ στὴ συνέχεια, καταδίκες εἰς θάνατον «έπαναστατῶν» κληρικῶν. Γρήγορα δύμως, ἐπειδὴ ὁ Βαλεριανὸς πιάσθηκε αἰχμάλωτος στὴν Περσία ὁ γιός του Γαλλιένος ἥρε τὰ διατάγματα τοῦ πατέρα του καὶ ἡ καταισχεθεῖσα περιουσία ἐπιστράφηκε στοὺς ἐπισκόπους, ἔτσι ὥστε νὰ σταθῇ τὸ «status quo ante», δηλαδὴ ἡ προηγούμενη κατάσταση βασιζομένη στὰ διατάγματα τοῦ Τραϊανοῦ.

Ἀκολούθησαν 40 χρόνια, κατὰ τὰ ὅποια οἱ Χριστιανοὶ μποροῦσαν, ἐν πολλοῖς ἀνενόχλητοι, νὰ ἀναδιοργανώσουν τὴν Ἔκκλησία, νὰ οἰκοδομήσουν ναούς, νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν θεόν καὶ νὰ ἀνεβοῦν καὶ πάλι σὲ στρατιωτικὰ καὶ διοικητικὰ ἀξιώματα. Σὲ μερικὲς περιοχὲς ἀποτελοῦσαν καὶ religio licita, δηλ. ἐπιτρεπτὸ θρήσκευμα.

Γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ τῶν περιοριστικῶν μέτρων καὶ στὴ συνέχεια τοῦ διωγμοῦ τῶν Χριστιανῶν ἀπό τὸν Διοκλητιανό, στάθηκε ἀφορμὴ ἔνα

συγκεκριμένο γεγονός: 'Η πυρκαγιά στὸ παλάτι τῆς Νικομηδείας τὸ 300 μ.Χ. 'Η Νικομήδεια τῆς Βιθυνίας ἐπιλέχθηκε ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸ τὸ 284 ὡς ἔδρα τῆς κυβέρνησής του, καὶ ὡς τέτοια τὴν στόλισε μὲ πολλὰ καὶ πλούσια δημόσια κτίρια, ὥστε ὁ ρήτορας Λιβάνιος νὰ τὴν ὄνομάσῃ «τὴν ὥραιοτερη τῶν πόλεων τῆς γῆς». Ὁπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Πλίνιου τοῦ Νεωτέρου καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ ὑπῆρχε ἡδη κατὰ τὰ τέλη τοῦ πρώτου αἰῶνος μιὰ μεγάλη χριστιανικὴ κοινότητα στὴ Νικομήδεια. Ἀπὸ τὸ ἔτος 293 βρισκόταν καὶ ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ μετέπειτα αὐτοκράτωρ Μέγας Κωνσταντῖνος, στὸ παλάτι στὴ Νικομήδεια μαζὶ μὲ τὸν συναυτοκράτορα τοῦ Διοκλητιανοῦ, τὸν Γαλέριο. Ὄταν τώρα τὸ 300 ζέσπασε ἡ μεγάλη πυρκαϊὰ στὸ παλάτι, ὁ νεαρὸς Κωνσταντῖνος τὴν ἀπέδωσε σὲ κεραυνό, ὁ δὲ Γαλέριος στοὺς Χριστιανοὺς τῆς πόλεως. 'Υπὸ τὸν φόβο τῆς καταλύσεως τῆς γηραιᾶς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὸν Χριστιανὸν καὶ κατόπιν διαβουλεύσεων μὲ τὸν Γαλέριο, τὸν χειμῶνα 302-303 τελείωσε ὁ Διοκλητιανὸς τὴν εἰκοσατὴν αὐτοκρατορία του ἄδοξα, μὲ τὰ διατάγματα ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν, ἔνα, σύμφωνα μὲ τὸν Λακτιάντιο, καὶ τέσσερα, σύμφωνα μὲ τὸν Εύσεβιο Καισαρείας.

'Ακολούθησαν οἱ φοβερότεροι διωγμοὶ τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι χάρισαν στὴν Ἅγια Ἐκκλησίᾳ μας πλῆθος Ἅγιων Μαρτύρων, ἴδιαίτερα στὸ ἀνατολικὸ τμῆμα τῆς αὐτοκρατορίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν Ἅγιο Μεγαλομάρτυρα Γεώργιο, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὴν ἵδια τὴ σύζυγο τοῦ Διοκλητιανοῦ, τὴν Ἅγια Ἀλεξάνδρα. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀκταετοῦ διωγμοῦ στὸ ἀνατολικὸ τμῆμα καὶ τοῦ διετοῦ διωγμοῦ στὸ δυτικὸ τμῆμα τῆς αὐτοκρατορίας δὲν ἦταν τὸ ἀναμενόμενο γιὰ τὸν Ρωμαίον ἄρχοντες. 'Αντιθέτως ἐνδυναμώθηκε ἡ πίστη τῶν Χριστιανῶν καὶ πολλοί, ἀκόμα καὶ αὐλικοί, ἀσπάσθηκαν τὸν Χριστιανισμό, ὥστε καὶ ὁ φοβερὸς διώκτης Γαλέριος, στὸ 30 Ἀπριλίου 311, μετὰ ἀπὸ φρικτὴ ἀσθένεια, τὴν ὁποία θεωροῦσαν οἱ Χριστιανοὶ θεία δικαιοσύνη, νὰ ἐκδώσῃ ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης τὸ διάταγμα «*ut denuo sint Christiani et conventicula sua componant*», δηλ. νὰ ἔχουν οἱ Χριστιανοὶ ζανὰ τὸ δικαίωμα νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ ζανακτιστοῦν οἱ ναοί τους.

Στὸ δυτικὸ τμῆμα τῆς αὐτοκρατορίας, τὸ ὅποιο περιελάμβανε Βρεταννία, Γαλλία, Ἰσπανία, Βόρεια Ἀφρικὴ καὶ Ἰταλία, οἱ διωγμοὶ ἦσαν πολὺ πιὸ ἥπιοι καὶ πολὺ μικρότερης διαρκείας. 'Ο πατέρας τοῦ Κωνσταντίνου, Κωνστάντιος ὁ Χλωρός, περιορίστηκε στὴν ἀπαγόρευση τῆς δημόσιας λατρείας καὶ στὴν κατάσχεση τῶν Χριστιανικῶν ναῶν, μέτρα τὰ ὅποια ἦρε ὁ Μαξέντιος ἡδη τὸ 306.

'Ο Μέγας Κωνσταντῖνος, ὡς αὐτοκράτωρ ὀλοκλήρου τοῦ δυτικοῦ τμήμα-

τος ἀπὸ τὸ 312, μετὰ τὴν νίκη ἐπὶ τοῦ Μαξεντίου, πρὸν ἀπὸ τὴν ὁποίᾳ εἶδε τὸ φωτεινὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ στὸν οὐρανό, καὶ μετὰ τὴν θριαμβευτικὴ εἴσοδό του στὴν Ρώμη, λαμβάνει ἀμέσως μέτρα ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν καὶ προσπαθεῖ μὲ τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων τὸ 313 νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν συναυτοκράτορά του στὸ ἀνατολικὸ τμῆμα, τὸν Λικίνιο, νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἐλεύθερη ἔξασκηση τῆς λατρείας στοὺς Χριστιανοὺς στὸ πλαίσιο μιᾶς γενικῆς ἀνεξιθρησκείας.

Ἡ στάση ἐν τούτοις τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ζεπερνᾶ κατὰ πολὺ τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων καὶ περιλαμβάνει συγκεκριμένα διαδοχικὰ νομοθετικὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ Μονόγραμμα ΧΡ τοποθετεῖ σὲ λάβαρα, κράνη καὶ ἀσπίδες τοῦ στρατοῦ («Christum in scutis notat») ὡς σύμβολο πίστεως καὶ νίκης.

Μερικὰ ἀπὸ τὰ μέτρα εἶναι τὰ ἔξης: Ἐπὸ τὸ 312 ἀποκαλεῖ τὸν ἑαυτό του *famulus Dei*, δηλ. δοῦλον τοῦ Θεοῦ, τὸ 314 διατάσσει τὴν ἀργία τῆς Κυριακῆς καὶ μετονομάζει τὴν ἡμέρα ἀπὸ *dies Solis*, ἡμέρα τοῦ ἡλίου, σὲ *dies Domini*, ἡμέρα τοῦ Κυρίου, τὸ 316 δίνει στὴν Ἐκκλησία τὸ δικαιῶμα ἀπελευθερώσεως σκλάβων καὶ πολιτογράφησης αὐτῶν ὡς Ρωμαίων πολιτῶν (*Manumissio in Ecclesia*), καὶ τὸ 318 θεσπίζει τὴν *Audientia Episcopalis*, δηλ. τὴν δικαστικὴ ἔξουσία τῶν Ἐπισκόπων καὶ σὲ θέματα ἀστικοῦ καὶ ποινικοῦ δικαίου καὶ μάλιστα χωρὶς δικαιώμα ἐφέσεως, γιὰ νὰ περιορίσῃ μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο τὴ διαφθορὰ καὶ δωροδοκία στὰ πολιτικὰ δικαστήρια.

Τὸ 321 τροποποιεῖ τὸ Κληρονομικὸ δίκαιο ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καταργώντας διεκδικήσεις φυσικῶν κληρονόμων σὲ περιπτώσεις δωρεῶν στὴν Ἐκκλησία. Μετὰ τὴ νίκη του ἐπὶ τοῦ Λικινίου καὶ τὴν ἐνιαία αὐτοκρατορία του τὸ 324, ἰσχύουν αὐτομάτως τὰ ἴδια μέτρα καὶ στὴν Ἀνατολή.

Μὲ αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα μέτρα δημιούργησε ὁ ὄντως «μέγας» Κωνσταντῖνος τὴ βάση γιὰ μιὰ χιλιετὴ αὐτοκρατορία, τὴν μακροβιώτερη ποὺ ὑπῆρχε ποτὲ στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος δὲν ἤσαν μόνος του, εἶχε κεφαλὴ τὸν Χριστό. Σὲ πολλὰ νομίσματα ἀπεικονίζεται τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο τοῦ ἐπιθέτει ἔνα στέμμα στὴν κεφαλή. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος εἶχε ἐπίγνωση ὅτι, χωρὶς τὸν Χριστόν, δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ τίποτα, καὶ ἔδειξε τὴν ἐπίγνωσή του, ὅταν ἐν μέσῳ τῶν ἐπισκόπων τῆς Πρωτῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου παρουσίασε τὸν ἑαυτό του μικρόν. Ἐπίσης εἶχε ἐπίγνωση ὅτι οἱ λίθοι τοῦ στέμματός του ἦταν οἱ ἄγιοι Ὁμολογητές, Μάρτυρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς πίστεως τῶν προηγουμένων αἰώνων. Αὐτοὺς ἔστεψε ὁ Θεὸς στὸ πρόσωπο τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. «Ἐν τούτῳ νίκα». Τὸ ἀτιμωτικὸ σύμβολο τῶν Ρωμαίων ἔξουσιαστῶν μετατράπηκε σὲ σύμβολο νίκης.

Τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ τὸ ὅποιο ὀδήγησε τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον, μᾶς τὸ θυμίζει σὲ ἄλλη μαύρῃ ἐποχῇ τοῦ γένους τῶν Χριστιανῶν ἔνας ἄλλος μέγας, ὁ Ἀγιος Κοσμᾶς ὁ Αἴτωλός: «Οἱ πάντες οἱ Σταυροὶ, ἀδελφοί μου, εἶνε αὐλαξ ὅλης τῆς γῆς. Οἱ πάντες Σταυροὶ ἀγιάζει ὅλα τὰ πέρατα, ὅλα τὰ θεῖα καὶ ἄγια τῶν ἐκκλησιῶν... Οἱ Σταυροὶ εἶνε ὅπλον φωτεινὸν καὶ ὅποιος τὸν κάμνει τὸν φωτίζει καὶ τὸν ἀγιάζει ἐκεῖνον τὸν ἀνθρώπον, καὶ εἶνε δίστομον σπαθίον, καὶ δὲν ζυγώνουν σιμὰ οἱ δαίμονες νὰ παρακινοῦν τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ κάμωσιν ἀμαρτήματα. Καὶ ὅπου κινήσῃ νὰ πηγαίνῃ ὁ ἀνθρώπος, πρῶτον νὰ κάμη τὸν Σταυρὸν καὶ νὰ λέγῃ τὸ “Κύριε Ιησοῦ Χριστέ...” ἢ εἰς τὸ παζάρι κινᾶς ἢ εἰς τὸ χωράφι ἢ εἰς τὸ ἀμπέλι ἢ ὅταν φάγης ψωμὶ ἢ ὅταν πίνης κρασὶ ἢ νερὸν ἢ ὅταν κοιμηθῆς, νὰ προσκυνήσῃς τὸν Θεόν, νὰ σταυρώνῃς καὶ τὸ σῶμα σου, καὶ ὕστερον νὰ πλαγιάσῃς. Νὰ κοιμηθῆς καὶ θέλεις σηκωθῆ τὸ πρωΐ γερὸς καὶ χαρούμενος».

Τὸ ὅπλο αὐτὸ τοῦ τιμίου Σταυροῦ δὲν τὸ ἔδωσε ὁ Χριστὸς μόνο στὸν μέγαν Κωνσταντῖνον καὶ στὸν Ἀγιο Κοσμᾶ, ἀλλὰ σὲ ὅλους τοὺς Χριστιανούς. «Ἐν τούτῳ νίκα». Ἀλήθεια, αἰσθανόμαστε τὴ δύναμή μας; Ἐχουμε καταλάβει τί φοβερὸ ὅπλο εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ; Ἡ ἀπλῶς ἔχουμε καταθέσει τὰ ὅπλα; Δυστυχῶς ναί, μᾶς ἔχει ἀφοπλίσει αὐτὸς ποὺ φοβᾶται τὸν Σταυρὸ ὅπως τίποτε ἄλλο. Ἀλλὰ δὲν εἶχε ἔξουσία νὰ τὰ κάνῃ μόνος του. Ἐμεῖς τοῦ δώσαμε τὸ δικαιώματα.

Τώρα ποὺ τὰ καταλάβαμε εἶναι ἀργά; Ὁχι! Ἡρθε ἡ ὥρα νὰ θυμηθοῦμε τοὺς πρώτους Χριστιανούς, νὰ θυμηθοῦμε τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον, τὸν Ἀγιον Κοσμᾶ τὸν Αἴτωλό, τὸν Ἰωάννην Καποδίστρια καὶ τόσους ἄλλους. Ἡρθε ἡ ὥρα νὰ δώσουμε σήμερα στοὺς διαδόχους τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων νὰ καταλάβουν ὅτι σκάβουν τὸ λάκκο τους, καταργῶντας τὴν ἀργίαν τῆς Κυριακῆς, ξηλώνοντας τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, πολεμῶντας τὸν γάμον καὶ τὴν οἰκογένεια, ὑποχρεώνοντάς μας νὰ θυσιάζουμε στοὺς βωμοὺς τῶν ψεύτικων θεῶν.

Ἡρθε ἡ ὥρα νὰ ἀναβιώσουμε τὴν κοινωνία τῶν πρώτων Χριστιανῶν, «ἀπέχοντες τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, τὴν ἀναστροφὴν ἡμῶν ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς κοσμικοῖς, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ἡμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπεύοντες δοξάσωσι τὸν Θεόν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.» Στὸ κάτω-κάτω, δὲν ἀπειλεῖται γιὰ τὴν ὥρα ἡ ζωή μας, δὲν ἀπειλεῖται ἡ περιουσία μας, τὸ μόνο ποὺ ἀπειλεῖται εἶναι ὁ λήθαργός μας καὶ ἡ καλοπέρασή μας.

“Ἡ μήπως προτιμοῦμε μιὰ κοινωνία ἀδιάφορων καλοπερασάκηδων ἀπὸ τὴν κοινωνία τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ἀπὸ τὴν KOINΩΝΙΑ ποὺ ἔχει τρόπαιό της καὶ καμάρι της τὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου;

π. Γεώργιος Χάας

«Ο, ΤΙ ΣΠΕΙΡΕΙΣ, ΘΑ ΘΕΡΙΣΕΙΣ» ΄Η, ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ

Τίς πνευματικές συνάξεις τής ένορίας μας καί ίδιαιτέρως στά μαθήματα τῆς Σχολῆς Γονέων ἔχουμε ἀκούσει ὅτι, ἡ πνευματική ἔξελιξη ἐνός ἀνθρώπου ἔξαρτᾶται κατά τό μεγαλύτερο ποσοστό ἀπό τήν προαίρεσή του καί πολύ λιγότερο ἀπό τήν ἀνατροφή πού πήρε ἀπό τούς γονεῖς του. Αύτό ἔξηγεῖ πολύ λογικά τό γεγονός ὅτι, σέ μια οίκογένεια ὅπου μεγαλώνουν πολλά ἀδέρφια, παρατηροῦμε συχνά ὅτι μεγαλώνοντας οἱ ἄνθρωποι αὐτοί ἀκολουθοῦν ἐντελῶς διαφορετικούς δρόμους, γίνονται ἐντελῶς διαφορετικοί ἄνθρωποι καί, πολλές φορές, δέν μπορεῖ κανείς νά πιστέψει ὅτι προέρχονται ἀπό τήν ἴδια οίκογένεια. Δέν εἶναι λίγες οἱ οίκογένειες ἐναρέτων γονέων, ἀπό τίς ὅποιες βλαστάνουν παιδιά ἐντελῶς ἀσχετα μέ αὐτούς, καί ἀντιθέτως, ἀπό ἀδιάφορους καί «κακούς» γονεῖς προκύπτουν ἐνάρετα παιδιά.

Θά ἥταν ἀδικο ἐξ ἄλλου, νά καταλογίζαμε στούς γονεῖς τήν μεγαλύτερη εὐθύνη γιά τό ποιόν τῶν παιδιῶν πού μεγάλωσαν, καθώς, ὅπως μᾶς ἔχει διδάξει ὁ π. Βασίλειος στή σχολή Γονέων, ὁ ἄνθρωπος κουβαλάει μιά κληρονομικότητα ἀρκετῶν γενεῶν, ἀπό τήν ὅποία, τελικά, ἐπιλέγει καί υίοθετεῖ στοιχεῖα σύμφωνα μέ τόν χαρακτῆρα πού θέλει νά διαμορφώσει.

Οι ἐπιλογές, λοιπόν, εἶναι τοῦ κάθε ἀνθρώπου καί ὅχι τῶν γονέων του. Ἀν ἥταν τῶν γονέων τότε θά ἥταν ἀδικο νά προκαθορίζεται ἡ ἔξελιξή του ἀπό τήν οίκογένεια πού θά τόν φέρει στόν κόσμο.

΄Η ἀνατροφή παίζει ἔνα μικρό ρόλο στήν διαμόρφωση τοῦ χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων καθώς τά παιδιά βιώνουν καθημερινά στό σπίτι καταστάσεις, συναισθήματα, εἰσπράττουν συμπεριφορές πού τά ἐπηρρεάζουν, ἀλλά δέν εἶναι τόσο καθοριστική στήν ἔξελιξη καί στίς τελικές ἐπιλογές τους. Τελικά, ὁ ἄνθρωπος θά γίνει αὐτό πού ἐπιλέγει νά γίνει καί ὅχι αὐτό πού κάποιοι ἄλλοι ἐπέλεξαν γι' αὐτόν. Ό Θεός ἄφησε τόν ἄνθρωπο αύτεξούσιο, νά ἐπιλέξει τό καλό ἢ τό κακό. Ποιός γονέας ἔχει μεγαλύτερη ἔξουσία πάνω στά παιδιά του;

Αύτό βέβαια δέν ἀμνηστεύει τούς γονεῖς πού δέν φροντίζουν νά κάνουν τό χρέος τους καί νά δίνουν σωστή ἀνατροφή στά παιδιά

τους. Ό καθένας μας θά δώσει λόγο γιά τίς πράξεις του ή τίς ἐλλείψεις του. ’Αλλά, δέν θά ήταν δίκαιο νά ισχυριστούμε ότι οἱ γονεῖς καταστρέφουν τά παιδιά τους, χωρίς αύτά νά εύθύνονται.

Μπορεῖ, ὅμως, ή ἀνατροφή πού δίνουμε στά παιδιά μας νά παίζει πολύ μικρό ρόλο στήν διαμόρφωση τοῦ χαρακτήρα τους, ἀλλά ἔχω τήν ἐντύπωση **ὅτι παίζει καθοριστικό ρόλο στήν σχέση πού θά ἔχουν τά παιδιά τελικά μαζί μας μετά τήν ἐνηλικίωσή τους.** Ἀπό τήν ἀνατροφή πού τούς παρέχουμε, προκύπτει ή ἀνάλογη σχέση μέ τά παιδιά μας.

Μέ ὅλα τά βιώματα, τά ἐρεθίσματα, τίς συμπεριφορές, πού ἐκδηλώνουμε πρός αύτά, τά ὄδηγοῦμε στό νά διαμορφώσουν μιά εἰκόνα γιά μᾶς καί νά χτίσουν τή σχέση τους μαζί μας.

Μεγαλώνουμε τά παιδιά μας μέ τήν νοοτροπία μας, μέ τίς πεποιθήσεις μας, μέ τόν χαρακτήρα μας, μέ τά θετικά καί τά ἀρνητικά μας στοιχεῖα, μή ἀναλογιζόμενοι τό πῶς εἰσπράττουν τά παιδιά μας αύτή τήν ἀνατροφή πού τούς παρέχουμε. Καί, ὅταν αύτά μεγαλώσουν καί διαμορφώσουν τόν χαρακτήρα τους καί ἐπιλέξουν κάποια στοιχεῖα ἀπό μᾶς ή ἀπορρίψουν κάποια ἄλλα, αύτό πού τούς μένει ἀπό τήν δική μας ἀνατροφή εἶναι ή ἐπιθυμία νά σχετιστοῦν μαζί μας, ὅχι ἐπειδή εἴμαστε γονεῖς τους ἀλλά ἐπειδή τά ἔχουμε κερδίσει σάν ἄνθρωποι. Μπορεῖ νά μήν ἀκολουθήσουν αύτά πού τούς διδάξαμε μέ τά λόγια καί τό παράδειγμά μας, ἀλλά σίγουρα αύτά πού τούς διδάξαμε θά τά ώθήσουν νά ἐπιλέξουν τό ἄν, ἐμεῖς σάν ἄνθρωποι, ταιριάζουμε μαζί τους ή ὅχι. ’Ανάλογα δηλαδή μέ τόν τρόπο πού τά μεγαλώσαμε θά ἐπιλέξουν ἄν θά μᾶς θεωροῦν φίλους, ἄν θά ἔχουμε κερδίσει τήν ἐμπιστοσύνη τους καί θά προστρέχουν σέ μᾶς γιά νά μᾶς συμβουλευτοῦν, ή, ἄν θά μᾶς ἀποφεύγουν γιά νά γλιτώσουν!

Αύτό εἶναι πολύ δύσκολο νά τό παραδεχτοῦμε οἱ γονεῖς. Θεωροῦμε ότι ή πατρική ή ή μητρική μας ἰδιότητα **ύποχρεώνει** τά παιδιά νά μᾶς παραδέχονται καί νά μᾶς ἀκολουθοῦν ἀκόμα καί ὅταν ἐνηλικιωθοῦν. Πολλοί γονεῖς ἀπαιτοῦν ἀπό τά παιδιά τους νά ἔχουν σχέση μαζί τους, νά τά συμβουλεύουν σέ κάθε στάδιο τῆς ζωῆς τους, νά ἐκφέρουν γνώμη γιά τό καθετί, ἀπό τό πῶς θά διαμορφώσουν τό σπίτι τους μέχρι τήν προσωπική ζωή τους, χωρίς νά σέβονται τήν ἄρνηση τῶν παιδιῶν νά σχετιστοῦν μαζί τους.

Ἐκεῖ νομίζω ότι ἐμπλέκεται ή ἀνατροφή πού τούς δώσαμε. Ὁχι στό ἄν θά γίνουν καλοί ή κακοί ἄνθρωποι, ἀλλά στό ἄν τούς πείσαμε ότι ἐμεῖς ἀξίζουμε νά μᾶς συναναστρέφονται.

ΜΑΗΣ '68:

ΨΙΜΥΘΙΣΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΨΙΤΤΑΚΙΣΜΟΙ ΑΚΑΤΑΣΧΕΤΟΙ ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΑΛΥΟΜΕΝΑ ΜΕΙΡΑΚΙΑ.

Ούς δύο τελευταίους μήνες έχουμε κυριολεκτικά βομβαρδισθεῖ^τ από μιά άκατάσχετη λογοδιάρροια γιά τόν Μάη τοῦ '68. Έφημερίδες, περιοδικά ποικίλης υλης, έντυπα μέ τόν μανδύα τῆς σοβαροφάνειας, ίστοσελίδες όλοκληρες πλημμυρίζουν κυριολεκτικά από άναφορές στά συμβάντα τῆς περιόδου ἐκείνης, καί προβαίνουν σέ άναλυσεις, καί άναφορές γιά τή σημασία καί τήν ἐν γένει βαρύτητα τοῦ Μάη τοῦ 68. Ἐπίσης, όλοένα καί πληθαίνουν τά ἄρθρα καί οἱ άναφορές σέ πρόσωπα γιά τόν πρωταγωνιστικό ρόλο πού διαδραμάτισαν στίς κινητοποιήσεις τῆς μοιραίας ἐκείνης ἀνοιξης. Εἶναι πραγματικά διασκεδαστικό νά βλέπει κανείς σημαίνοντα-ψηφλότατα στελέχη τῆς πανεπιστημιακῆς κοινότητας, εύρωβουλευτές, πλούσιους ἐκδότες, «βαρεῖς» σκηνοθέτες, συμβούλους πολιτικῶν, καί ἐν γένει στελέχη μιάς ψευδεπίγραφης ἐλίτ νά γράφουν ἄρθρα ἐπί ἄρθρων γιά τόν ἔνδοξο Μάη τοῦ 68 καί νά καμαρώνουν (ένδομύχως) γιά τό ὅτι ἡ σπίθα ἐκείνων τῶν ἡμερῶν

Μεγαλώνουμε, γιά παράδειγμα, ἐνα παιδί, ψαλιδίζοντάς του τήν ἐλπίδα, ἐπικρίνοντάς το διαρκῶς, μή ἐνθαρρύνοντας τυχόν πρωτοβουλίες πού προσπαθεῖ νά πάρει. Αύτή ἡ κακή μας τακτική μπορεῖ νά μήν τό ὁδηγήσει νά γίνει ἐνας ἀβουλος χαρακτῆρας, γιατί τό ἴδιο τό παιδί ἐπιλέγει νά γίνει ἀνθρωπος δραστήριος, ὅσο κι ἀν τό ἀποθαρρύναμε στή μικρή του ἡλικία. Ὄταν, ὅμως, ἐνηλικιωθεῖ καί πάρει τή ζωή του στά χέρια του, τό πιό πιθανό εἶναι νά μήν θέλει νά μᾶς ἐμπιστευτεῖ τά σχέδιά του, νά μήν ἔρχεται σέ μᾶς γιά συμπαράσταση καί ἐνθάρρυνση.

Ἡ ἀνατροφή πού δίνουμε στά παιδιά μας, ἡ ὅποια εἶναι ἀπαύγασμα τῆς ζωῆς καί τῆς προσωπικότητάς μας, βλέπουμε ὅτι ἔχει διαφορετική ἐπίδραση σέ κάθε παιδί τῆς ἴδιας οἰκογένειας. Τό καθένα στό τέλος θά τραβήξει τό δρόμο του. Θά βρεῖ τόν ἐαυτό του, θά διαμορφώσει τόν χαρακτῆρα του, ἀσχετα μέ αύτά πού προσπαθήσαμε νά τοῦ περάσουμε. Ἀναλόγως, ὅμως, τοῦ πῶς τό χειριστήκαμε, πῶς τό προσεγγίσαμε καί πῶς προσπαθήσαμε νά τό διαμορφώσουμε, θά οἰκοδομηθεῖ ἡ μετέπειτα σχέση μας μαζί του.

Μαρίνα Διαμαντῆ

νοηματοδοτεῖ ἀκόμη καὶ σήμερα τή ζωή τους. Πιό κάτω, θά γίνει μιά προσπάθεια ἐκ μέρους μου νά διαφανεῖ γιατί, ὅλοι αὐτοί οἱ εύποληπτοι καὶ οἱ οἰστρήλατοι κύριοι πασχίζουν τόσο πολύ νά μιλοῦν γιά τὸν Μάη τοῦ '68.

Δέν θά προσπαθήσω νά ἀναφερθῶ στά γεγονότα τοῦ Μάη τοῦ '68, κάνοντας ρεπορτάζ καὶ ἀναφορές στή ροή τῶν γεγονότων ἐκείνων, ἀλλά θά τονίσω (ὅσο μπορῶ μέ τίς πενιχρές μου δυνατότητες) τίς πνευματικές συνέπειες τῆς ἄκριτης ἀποδοχῆς μιᾶς μυθοπλασίας. Θά ἥθελα ἐπίσης νά παρουσιάσω καὶ νά ἀποδομήσω τήν ἐν γένει ψιμυθώση ὅλων αὐτῶν που ἔκστασιάζονται ἀκόμη καὶ σήμερα μέ τὸν Μάη τοῦ '68, λέσ καὶ ἔχουν νά κάνουν μέ κάτι τό αὐθεντικό, τό γνήσιο καὶ τό ἀθῶ.

Εἶναι γνωστό ὅτι, ὅταν ἄρχισαν οἱ φοιτητικές κινητοποιήσεις σέ κάποια ἀπό τά πανεπιστήμια τοῦ Παρισιοῦ, τήν ἄνοιξη τοῦ '68, **καμία κοινωνικο-οικονομική κρίση δέν σοβιοῦσε στή Γαλλία**. Οἱ οἰκονομικοί δεῖκτες σηματοδοτοῦσαν μιά μᾶλλον εύημεροῦσα κατάσταση, ἡ ἀνεργία βρισκόταν σέ πολὺ χαμηλά ἐπίπεδα, ἐνῶ τό γεωπολιτικό κῦρος τῆς χώρας βρισκόταν σέ ύψηλό ποσοστό ἀποδοχῆς, ἀφοῦ ἡ Γαλλία εἶχε θέσει ἔαυτήν ἐκτός στρατιωτικῆς δομῆς τοῦ ΝΑΤΟ καὶ διεκδικοῦσε νά διαδραματίσει ἐναντίον τοῦ Ρόλο, μακριά ἀπό τήν ἀσφυκτική ἀντιπαλότητα τῶν δύο ὑπερδυνάμεων τῆς περιόδου ἐκείνης. Ἐτσι, ὅποιαδήποτε προσπάθεια νά ἀποδοθοῦν τά γεγονότα ἐκεῖνα στούς κοινωνικο-οἰκονομικούς παράγοντες, θά καταλήξει σέ ἀποτυχία. Οὔτε ἥταν ἡ ἀγωνία γιά τό ἔργασιακό μέλλον τῆς σπουδάζουσας νεολαίας, που ὠθοῦσε στήν «ἔξεγερση». Κατά τήν ταπεινή μου γνώμη ἐπρόκειτο γιά ἐνα γκρινιάρικο καὶ ναζιάρικο ξέσπασμα μιᾶς καλοστημένης καὶ θορυβώδους νεολαίας που εἶχε ὅλα τά ἔχεγγυα μιᾶς ἀποδοχῆς τῆς γκρίνιας της. Ἀντιπαλότητες τοπικῆς ἐμβέλειας μέ κάποιες πρυτανικές ἀρχές σέ περιφερειακά πανεπιστήμια τοῦ Παρισιοῦ, ἔλαβαν χαρακτῆρα συντονισμένης δραστηριότητας καὶ σέ καθημερινό ἐπίπεδο ἔθεταν μέ «δυναμικό» τρόπο τήν προβληματική τους στό προσκήνιο. Δέν ἀπετελεσαν τήν θρυαλλίδα που θά συντελοῦσε στήν ἐπαναστατική ἔκρηξη ὅλης τῆς κοινωνίας, ἀλλά μεταμορφώθηκαν σέ «κοινωνικούς μύκητες» που βοήθησαν στό νά ὀλοκληρωθεῖ ἡ ἀντιπνευματική ζύμωση, τῆς ὅποιας τά προϊόντα εἶναι τόσο ἔντονα καὶ τόσο παρόντα σήμερα.

Ἄν ρίξει κανείς μιά ματιά στή συνθηματολογία τοῦ Μάη τοῦ 68, μπορεῖ νά βγάλει χρήσιμα συμπεράσματα γιά τήν παθολογία τοῦ ψυχικοῦ κόσμου αὐτῶν που τά λάνσαραν. Εἶναι ἐνδιαφέρον νά δεῖ κανείς τή στρεβλωτική διαδικασία βάσει τῆς ὅποιας τά συνθήματα αὐτά ὑποκρύπτουν ἐναντίον ὀλόκληρο κόσμο.

Βασίλης Μακρής

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ «ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

Aναγνῶστες τῶν ἄρθρων τοῦ περιοδικοῦ μας, πού διάβασαν τά ἀποσπάσματα τῆς Εἰσηγήσεώς μου στό Πολεμικό Μουσεῖο θέλησαν περισσότερες ἔξηγήσεις πάνω σέ διατυπωθεῖσες ἀπόψεις μου, γι' αὐτό, παρά τὴν στενότητα χώρου τοῦ Περιοδικοῦ μας, θά προσπαθήσω νά ἔξηγήσω περισσότερο τίς διατυπώσεις μου:

1. Ἐρώτηση: 'Η φράση ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό περιέχον καί ὅχι τό περιεχόμενο τοῦ Κράτους, σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία διεκδικεῖ Κρατική ἔξουσία;

Δέν ἐννοῶ μέ τήν διατύπωσή μου αὐτή ὅτι ἡ Ἐκκλησία διεκδικεῖ τήν κρατική ἔξουσία, ἀλλά ὅτι ἔχει ἡ Ἐκκλησία τήν ὑψιστη ἔξουσία, πού εἶναι ἡ Πνευματική ἔξουσία. Καί ἡ Πνευματική ἔξουσία «τά πάντα ἀνακρίνει καί ὑπό οὐδενός ἀνακρίνεται».

Αὐτός πού ἀρνεῖται νά συμμορφωθῇ μέ τίς Ὁδηγίες τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι Ὁδηγίες τοῦ Χριστοῦ, καί ὑπακούει στίς ἀντιχριστιανικές ὁδηγίες τῶν πολιτικῶν, παύει νά εἶναι χριστιανός καί πρέπει νά τό γνωρίζῃ καλά. Γιατί δέν πρόκειται γιά μιά ὁποιαδήποτε πτώση του, μιά ὁποιαδήποτε ἀμαρτία, πού ἀπό ἀδυναμία ὅλοι μπορεῖ νά διαπράξουμε, ἀλλά πρόκειται γιά ἐνσυνείδητη ἀντίδραση στίς ὁδηγίες τοῦ Θεοῦ καί υἱοθέτηση ἀλλων ὁδηγιῶν, ἐντάλματα καί ἐπινοήματα ἀνθρώπων. Ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει, λοιπόν, λόγω τῆς Πνευματικῆς Της ἔξουσίας, δηλαδή τῆς εὐθύνης Της, νά εἰδοποιῇ τούς ἀνθρώπους, ὅτι μέ τήν τακτική τους αὐτή, ἔχουν ἀλλοιώσει στήν ζωή τους τόν Χριστιανισμό καί γι' αὐτό τούς ἀποκόπτει.

Οἱ πολιτικοί μας, ὅμως, θεωροῦν ὅτι αὐτοί ὡς Κράτος πρέπει νά προσδιορίζουν καί τήν Ἐκκλησία, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἔνας ἐπιπλέον φορέας τῆς δικαιοδοσίας τους, καί γι' αὐτό Τῆς ἀπαγορεύουν νά πληροφορῇ τόν λαό γιά τήν ἀντιχριστιανικότητα τῆς πολιτικῆς τους, κάνοντάς τους κριτική στό νομοθετικό τους ἔργο. Αὐτό εἶναι ὡμή καθυπόταξη τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἐκκλησία μας ποτέ δέν ἐπεθύμησε πολιτική ἔξουσία ἀλλά καί οὐδέποτε ἐγκατέλειψε τήν πνευματική της ἔξουσία γιά νά ὑποκύψη

στόν αύταρχισμό τοῦ Κράτους, παρά μόνο ὅταν οἱ κληρικοί Τῆς ἥσαν σέ πνευματική παρακμή. Εἶναι, ἐπίσης, ἔξω ἀπό τήν Θεανθρώπινη Φύση Τῆς νά θελήσῃ νά ἐπιβάλῃ διά τῆς βίας τήν πίστη στούς ἀνθρώπους. Πρέπει, ὅμως, καὶ τὸ Κράτος νά σεβασθῇ τήν πλειοψηφία καὶ ὅχι νά πλαστογραφῇ τήν μειοψηφία ἀνυψώνοντας τήν πάνω ἀπό τήν πλειοψηφία.

Στήν πατρίδα μας αὐτό γίνεται συστηματικά μετά τόν Καποδίστρια καὶ μέχρι καὶ σήμερα. Ἡ πλειοψηφία τῶν πολιτικῶν –κυρίως αὐτῶν πού κυβερνοῦν– ἐπειδή στήν πράξη εἶναι ἄθεοι ἢ ἀδιάφοροι περί τήν πίστη, προσπαθοῦν μέ κάθε τρόπο ἐδῶ καὶ χρόνια νά γκρεμίσουν ὅτιδήποτε χριστιανικό σ' αὐτό τόν τόπο, παρουσιάζοντας μιά πλαστή κοινή γνώμη ὥστε ἡ Ἑλληνική κοινωνία νά ἐμφανίζεται ἀποχριστιανισμένη.

Αὐτό τό κατορθώνουν ἐκτός τῆς νομοθεσίας τους, καὶ μέ τό νά τοποθετοῦν σέ καιριες θέσεις, κυρίως στά Μ.Μ.Ε. ὅ,τι πιό σάπιο σέ πνευματική ποιότητα ἔχει νά παρουσιάσῃ ἢ σύγχρονη Ἑλληνική Κοινωνία. Γι' αὐτό εἶναι καιρός νά μετρηθοῦμε. Πόσοι εἴμαστε καὶ πόσοι εἶναι. Καί τότε τά λέμε καλύτερα.

2. Ἐρώτηση: **Πῶς ἡ Ἑκκλησία μπορεῖ νά εὐλογῇ πιστούς νά εἰσέλθουν στή πολιτική;**

Εἶναι ἐντολή τῆς Ἑκκλησίας νά «προϊστανται καλῶν ἔργων οἱ πεπιστευκότες τω Θεῷ». Καί εἶναι ὑποχρέωση τῶν Ποιμένων τῆς Ἑκκλησίας νά εὐλογοῦν καὶ νά ἐνθαρρύνουν καὶ νά συμπράττουν μέ τούς πιστούς στά καλά ἔργα. Δέν ὑποκαθιστοῦμε τήν Ἑκκλησία δίδοντες εὐλογία σέ πιστούς ἀνθρώπους νά πολιτευθοῦν. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι ἀπό τήν Ἑκκλησία νά τό κάνουμε, γιατί ἡ πολιτική, ὅταν ἐμπνέεται καὶ πηγάζει ἀπό τήν Ἑκκλησία, δέν εἶναι μιά βρώμικη ἐνασχόληση, ἀλλά ἔργο Θεοῦ. Ἐνεργοποίηση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μέ τό Φῶς τῆς Καινῆς.

Δέν εἶναι ἄλλο πρᾶγμα ἡ πνευματική ζωή καὶ ἄλλο ἡ πολιτική. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ πλάνη πού ἔχουν πολλοί καὶ γι' αὐτό νομίζουν πώς ἐμεῖς καινοτομοῦμε. "Ομως πρέπει νά ξέρουν ὅτι διαφωνοῦν ὅχι μ' ἐμένα ἀλλά μέ τόν Μακρυγιάννη, τόν Κολοκοτρώνη, τόν Καποδίστρια, τόν Παπαδιαμάντη.

Εἶναι, ἄραγε, τυχαῖο ὅτι αὐτοί, πού ἀνέφερα, ἥσαν Ρωσόφιλοι; Καί ἥσαν Ρωσόφιλοι, γιατί πίστευαν ὅτι τά ὅμοθρησκα κράτη θά μᾶς ἐνίσχυαν τήν πνευματικότητά μας, ὅπως πεντακάθαρα διεκήρυξε

ό Καποδίστριας (ό όποιος, σημειωτέον, μέ τόν φωτισμό του ἀπό τήν Ὁρθοδόξη πίστη, ἔκανε κράτος ὅχι μόνο τήν Ἑλλάδα ἀλλά καὶ τήν Ἐλβετία καὶ ἐν πολλοῖς τῇ Γερμανίᾳ καὶ τήν Ὀλλανδία) στήν μέχρι πρότινος ἀνέκδοτη Ἐγκύκλιο Ἐπιστολή του, γραμμένη τό 1819 στήν Κέρκυρα : «Τό καλλιώτερον δι' ἡμᾶς Σχολεῖον εἶναι ἐκεῖνο, τό όποιον μᾶς προσφέρουσι τά ὁμόθρησκά μας χριστιανικά Ἐθνη καὶ τά Ἐθνη τά ἐλεύθερα. Εἰς τήν Ρωσσίαν μέν ἐμποροῦμεν ἡμεῖς νά ἴδωμεν πώς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας πηγάζουσιν ἡ τοῦ Ἐθνους εὐδαιμονία καὶ αἱ πρόοδοι τοῦ πολιτισμοῦ. Εἰς δέ τήν Ἐλβετίαν, τήν Ἀγγλίαν καὶ τήν Ἀμερικήν δυνάμεθα νά μάθωμεν μέ τό ἐλκυστικόν τῶν παραδειγμάτων τήν επιστήμην καὶ τήν τέχνην τῆς ἐλευθερίας».

Κοντολογίς, γιά νά ὑπάρξῃ πραγματική ἀναγέννηση στόν τόπο μας, πρέπει νά ξεχάσουμε ὅσα περί πολιτικῆς μάθαμε μετά τόν Καποδίστρια καὶ νά ἐπανασυνδεθοῦμε μέ τούς Πατέρες μας, πού ἔκαμαν τήν Πατρίδα μας νά μεγαλουργήση.

Πρέπει νά μᾶς γίνη συνείδηση, ὅτι, ἡ πολιτική γιά τήν Ἑλλάδα, δέν εἶναι κομματικό ζήτημα, οὔτε καν ἐθνικό. **Εἶναι καθαρά πνευματικό!** Διότι ἡ πολιτική ρυθμίζει τό πρόγραμμα, τό περιεχόμενο καὶ τό ὥθιος τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς. Κακά τά ψέματα. "Αν δέν ἀλλάξῃ ριζικά ἡ πολιτική ζωή τοῦ τόπου μας ἡ λειτουργική ζωή δέν θά κρατήσῃ γιά πολύ τόν λαό μας. Καί τό λέω αύτό, ὅχι γιατί ἀμφισβητῶ τήν Θεία καὶ Οὐράνια Δύναμή Τῆς, ἀλλά γιατί ὁ ἀγώνας εἶναι συντριπτικά ἄνισος καὶ μόνο οἱ ἡρωες τῆς πίστεως θά ἀντέξουν μέχρι τέλους. Οἱ ὑπόλοιποι, ὅμως, δέν μᾶς ἐνδιαφέρουν; Πρέπει νά τούς ἀφήσουμε ἀβοήθητους, χωρίς καμμία προσπάθεια νά ἀλλάξουμε τίς πνευματικές συνθῆκες τῆς Πατρίδος μας;

π. Β.Ε.Β.

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ θὰ πραγματοποιηθεῖ στήν **Αἴγινα** τήν **Πέμπτη 19 Ιουνίου 2008** γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Νεανικοῦ Κέντρου τῆς ἐνορίας μας καὶ γιὰ ὅσους ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους θελήσουν νὰ τὰ συνοδεύσουν. Δηλώσεις συμμετοχῆς στόν π. Πασχάλη Γρίβα, τό ἀργότερο, μέχρι **11 Ιουνίου**.

ΡΟΥΜΑΝΙΚΕΣ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ θὰ τελεσθοῦν γιὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις Ρουμάνους στής **8** καὶ **22 Ιουνίου**, καθὼς ἐπίσης καὶ στής **13** καὶ **27 Ιουλίου**. Θὰ ἀρχίζουν στής **9⁰⁰** τὸ πρωΐ καὶ θὰ ὀλοκληρώνονται στής **11³⁰** π.μ.

**Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΚΑΤΙΧΗΣΕΩΣ**

O μιλίες μὲ σκοπὸ νὰ
βονθηθοῦμε στὸν πνευ-
ματικὸ μας ζωὴ γίνονται
στὸν ἔνορία μας:

* Κάθε **KYRIAKH** πρω̄, μετά τὸν Θ.
Λειτουργία, ἀπό τὶς **11³⁰** ἕως τὶς **1³⁰**
τὸ μεσημέρι, στὸν Πνευματικὸ μας Ἑ-
στίᾳ (όδός Μαυρομιχάλη 96), μέ γενικό
θέμα «**Τό βιθλίο “Ἐξομολογήσεις”**
**τοῦ Ἀγίου Αύγουστίνου καὶ ἡ διε-
ρεύνηση τῆς ψυχῆς μας.**

Κατά τὸν διάρκεια τῆς ἀναπύξεως
τοῦ θέματος γίνεται διάλογος μέ τοὺς
ἀκροατές.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας παρα-
τίθεται δωρεάν ἕνα μικρὸ πρόγευμα
πρὸς ἀναψυχὴν τῶν προσερχομένων

εὐθύς μετά τὴ Θ. Λειτουργία.

* Τὰ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ τῆς
ΤΡΙΤΗΣ, ὀδοκληρώθηκαν 3 Ἰουνίου.
Τὰ θεολογικὰ μαθήματα θὰ ἐπαναρχί-
σουν στὶς **7 Οκτωβρίου 2008**.

ΣΧΟΛΗ ΣΥΖΥΓΩΝ & ΓΟΝΕΩΝ

περάτωσε καὶ αὐτὴ τὸν κύκλο τῶν σεμι-
ναρίων στὶς 3 Ἰουνίου καὶ θὰ ἐπανα-
δειτουργήσῃ στὶς **4 Νοεμβρίου 2008**.

Ὑπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος
Βολούδακης.

* Κάθε **TETARTH** ἀπόγευμα, στὸ Πα-
ρεκκλήσιο τοῦ Ἅγ. Νεκταρίου μετά τὸν
Ἐσπερινό καὶ τὸν Παράκλησην οἱ ὁμι-
λίες ἔχουν γενικό θέμα: «**Τό βιθλίο**
τῶν Ψαλμῶν, Φῶς καὶ Ζωὴ». Οἱ
Παρακλήσεις στὸν Ἅγ. Νεκτάριο θὰ
διακοποῦν κατὰ τὸν μῆνας **Ιούλιο**
καὶ **Αὔγουστο**.

Ὑπεύθυνος-Συντονιστής: π. Φίλιππος
Μίαρης.

**Τό Περιοδικό μας θὰ ἐπανακυκλοφορηθῇ, σύν Θεῷ,
τὸν **Σεπτέμβριο 2008**. Οἱ ἱερεῖς, τὸ ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο,
οἱ συνεργάτες μας καὶ τὸ προσωπικό τοῦ Ναοῦ μας, σᾶς
εὐχόμαστε **ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!****

